

DIRVA

Nr. 57

Gegužė-May 15, 1963

Cleveland, Ohio

Kennedy ir Vokietijos problema

ARTEJANTI JAV PREZIDENTO VIESNAGĖ VOKIETIJOJE GALI TURĖTI DIDELĖS ĮTAKOS ATEITIES VAKARŲ VOKIETIJOS POLITIKAI. — KADANGI KALBOS APIE BENDRĄ ATOMINĘ GALYBĘ DABARTINĖM SĄLYGOM ESANT NEGALI PRIVESTI PRIE TEIGIAMŲ REZULTATŲ, KENNEDY ASMENINĖ LAIKYSENSA GALI PASTUMĖTI VOKIEČIUS IEŠKOTI BENDROS KALBOS SU SOVIETAIS.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Birželio antroje pusėje prezidentas J.F. Kennedy viešės Vokietijoje ir ta proga aplankys Vakarų Berlyną. Ši sovietų apgultą miestą prezidentas Kennedy norėjo vizituoti vienas, be Vakarų Vokietijos kanclerio Konrado Adenauerio palydos. Gudrusis kancleris tačiau surado išeitį. Į Berlyną jis nukrisiaš atskirai, dar prieš prezidentą, ir prezidentą ten pasitiksiaš. Atsisakymas kartu su Adenauerio skristi į Berlyną, prezidentas nori parbrėžti atskirą Vakarų Berlyno statusą, nesusiįsį su Vakarų Vokietija, tuo tarpu Adenaueris, atvirkščiai, nori pademonstruoti politinį vieningumą.

Kad suprasti tų protokolinių formalių reikšmę, pravartu atsiminti, kad Adenaueris siekė Vakarų Vokietiją neatjungiamai sulieti su Vakarų Europa, kam jis turėjo visišką Eisenhowerio laikų Valstybės Sekretoriaus J.F. Dulles pritarimą. J.F. Kennedy patarėjai tos politikos naudingumu Jungtinėm Amerikos Valstybėm kiek abejoja, bet kadangi Adenaueris kitos politikos nenori, Valstybės Departamentui neliko nieko kito, kaip toliau laikytis jau nusistovėjusios krypties. Naujų rūpesčių sukėlė atominio apsiginklavimo klausimas. Jei Prancūzija gali turėti savo atominius ginklus, kodėl jų negali turėti Vakarų Vokietija? Kad tokio klausimo pastatymo išvengus, buvo sugalvota, kad Europos valstybės turi turėti bendrą su amerikiečiais atominę jėgą. Iš pradžių buvo siūloma sudaryti tokią jėgą iš povandeninių laivų su mišriom įgulom, vėliau iš vandens paviršium plaukiančių laivų, tačiau galutiną sprendimą, kada

tie laivai turėtų panaudoti savo atominius ginklus prieš Sovietų Sąjungą, amerikiečiai vis tiek norėtų palikti savo prezidentui. Tokiu būdu tikimasi iš vienos pusės patenkinti vokiečių pretenzijas į pirmos klasės valstybę, iš kitos pusės -- praktiškai palikti tą pačią būklę. Vokiečiai į tokias derybas mielai leidosi, nes jie tikėjosi laiku bėgant išsiderėti, kad sprendimą dėl ginklų panaudojimo padarytų ne vienas JAV prezidentas, bet Europos valstybės balsų dauguma. Reikia turėti galvoje, kad JAV ir toliau turės savo pačių atominį arsenalą ir, aišku, teisę jį naudoti pagal savo nuožiūrą. Klausimas čia sukasi tik apie palyginti mažą kolektyvinį atominį laivyną. Jei tačiau ir tas kolektyvinis laivynas vis tiek priklausys nuo JAV prezidento nuožiūros, tai savaime aišku, vokiečiams nėra daug prasmės vien dėl formos prisiminti didelę išlaidų dalį.

Būdinga, kad tokios 'atominės' politikos beprasmiškumą įžidrėjo Walter Lippmann ir ją pavadino bandymu vokiečius 'įskiepyti' nuo noro turėti savo atominę jėgą. Jis nemano, kad toks įskiepijimas pasiektų savo tikslą. Jei norima aišku, vokiečiams nėra lygius, tai reikia išsiaiškinti, kodėl Vakarų Vokietija šiandien negali turėti savo atominius ginklus, tuo tarpu kai D. Britanija ir Prancūzija turi. Tai ne todėl, kad vokiečiai turėtų kentėti už Hitlerio kaltes, bet todėl, kad Vokietija buvo nugalėta, okupuota ir padalinta. Ji lieka padalinta, nes keturios okupacinės valstybės ir abi Vokietijos dalys nepajėgia susitarti dėl susivienijimo. Bet padalinta Vokietija esanti nesveika

ir jos dalys, turėdamos atominius ginklus savo žinioje, gali juos panaudoti savo susijungimui o tai reikštų visuotinę karą.

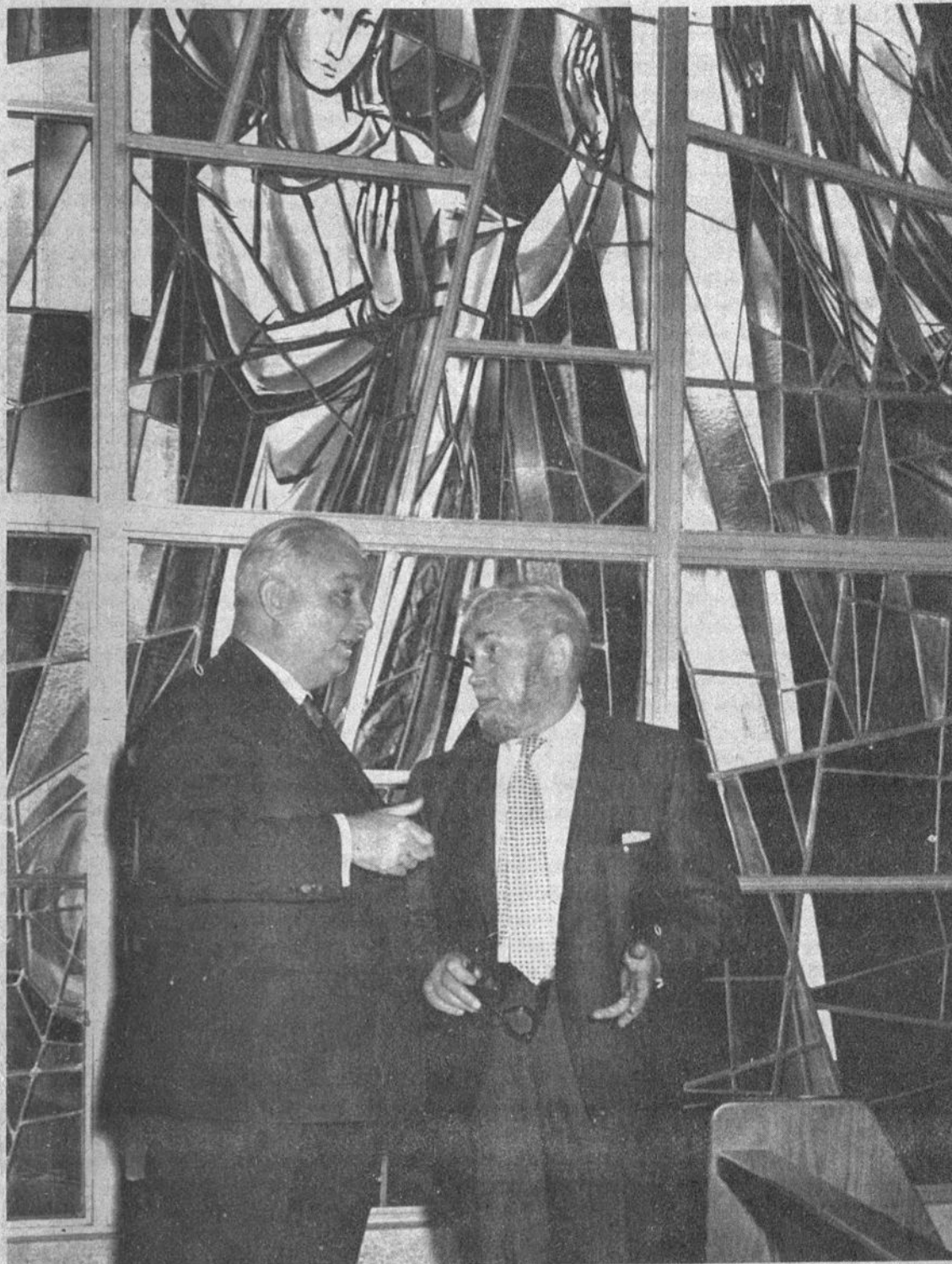
Tik sujungta Vokietija gali būti traktuojama kaip lygus partneris ir užtat, anot Lippmanno, visų pirma reikia siekti Vokietijos suvienijimo. Tai būtų neįmanoma laike Adenauerio kancleravimo, tačiau Adenauerio dienos esančios suskaičytos, o kai dvi Vokietijos sieks susivienijimo, Chruščiovui ir jo įpėdiniams bus nebeįmanoma sulaikyti to proceso.

Sutinkant, kad bendros atominės jėgos įgyvendinimas esamosiomis sąlygomis vargu ar įmanomas ir prasmingas, kartu reikia pastebėti, kad amerikiečiai, išleidę su sovietais Vokietijos suvienijimo bižnį, gali tik išstumti Vakarų Vokietiją iš savo šalininkų tarpo, kas ilgai galėtų privesti prie jėgos balanso sovietų naudai.

Deja, Lippmannas nėra vienintelis, kuris taip samprotauja. Jo pažiūros yra artimos daugeliui New Frontier veikėjų. Ir savaime aišku, kad tokios pažiūros iš amerikiečių pusės ragina ir vokiečius peržiūrėti savo laikyseną. Tiesa, Adenaueris ir jo draugai stengiasi paveikti būsimą kanclerį Ludwigą Erhardą, kad tas laikytųsi Adenauerio užsienio politikos linijos, bet iš kitos pusės eilė krikščionių demokratų o ypač vyriausybės koalicijos partnerės, liberalų - laisvų demokratų partijos politikų teigia, kad naujoji Erhardo vyriausybė turėtų išsiaiškinti ir eventualaus Vokietijos susivienijimo galimybes, jei tokios būtų, nestokios pastangos ne tik neprieštarautų Kennedy administracijos norui, bet kaip tik ją patenkintų. Kuri pusė laimės, priklausys nuo Kennedy vizito ir jo asmeniško nusistatymo, jei jis tokį turi.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

● PO PREZIDENTO KENNEDY IR KANADOS PREMJERO PEARSON pasitarimų, kaip ir buvo laukta, neįvyko jokių sensacingų pasikeitimų abiejų kraštų santykiuose. Kanada tik vykdys senus įsipareigojimus ginklavimosi srityje, leidžiant JAV laikyti atominius ginklus Kanados teritorijoje. Pearson pasižadėjo susilaikyti nuo prekybinių santykių plėtimo su Kuba. Kanada stengsis išlaikyti

Didelis lietuvių bičiulis prancūzas gen. Raymondas Schmittleinas, prieš karą profesorius V.D. Universitete Kaune, dabar Prancūzijos parlamento antrasis pirmininkas, po karo Vokietijoje užimdamas aukštą postą daug padėjo mūsų tremtiniais, kaip tai įsteigiant Freiburge meno insitūtą ir kt. Praeitą mėnesį viešėdamas Amerikoje, aplankė savo seną pažįstamą dail. Vytautą K. Jonyną. Nuotraukoje Raymond Schmittlein ir V. Jonynas prie vitražų Notre Dame Sisters vienuolyne Wiltone, Conn. Šiame vienuolyne V. Jonynas yra sukūręs 16 didelio formato vitražų, apimančių 3,400 kv. pėdų plotą ir didžiulės 12 pėdų aukščio skulptūras, vaizduojančias 12 apaštalių. Šį darbą V. Jonynas laimėjo tarptautinio konkurso keliu.

BRAZILIJOJE REFORMŲ BELAUKIANT

JURGIS ŠATORIUS,
Dirvos spec. korespondentas
Brazilijoje

akredituotus raudonųjų atstovus taip pat nesudarė įspūdžio, kad profsąjungos yra visagalės. Tiesa, kalbų buvo visokių, net tokių, kaip reikalaujančių skalpų finansų ministro Dantas, pramonės -- Balbino ir karo -- Krueel. Atseit šis triumviratas kliudąs Brazilijos pažangai...

Vidaus politiški reikalai pirmąjį privertė nulenkti Dantas, finansų ministerio galvą. Jorنال do Brasil apie šią finansinę dramą gegužės 4 d. taip rašė: "Vyriausybė nustojo autoriteto, pasiduodama viešosios opinijos spaudimui algų padidinimo klausime. Šis spaudimas yra buvęs toks stiprus, kad vyriausybė pa-

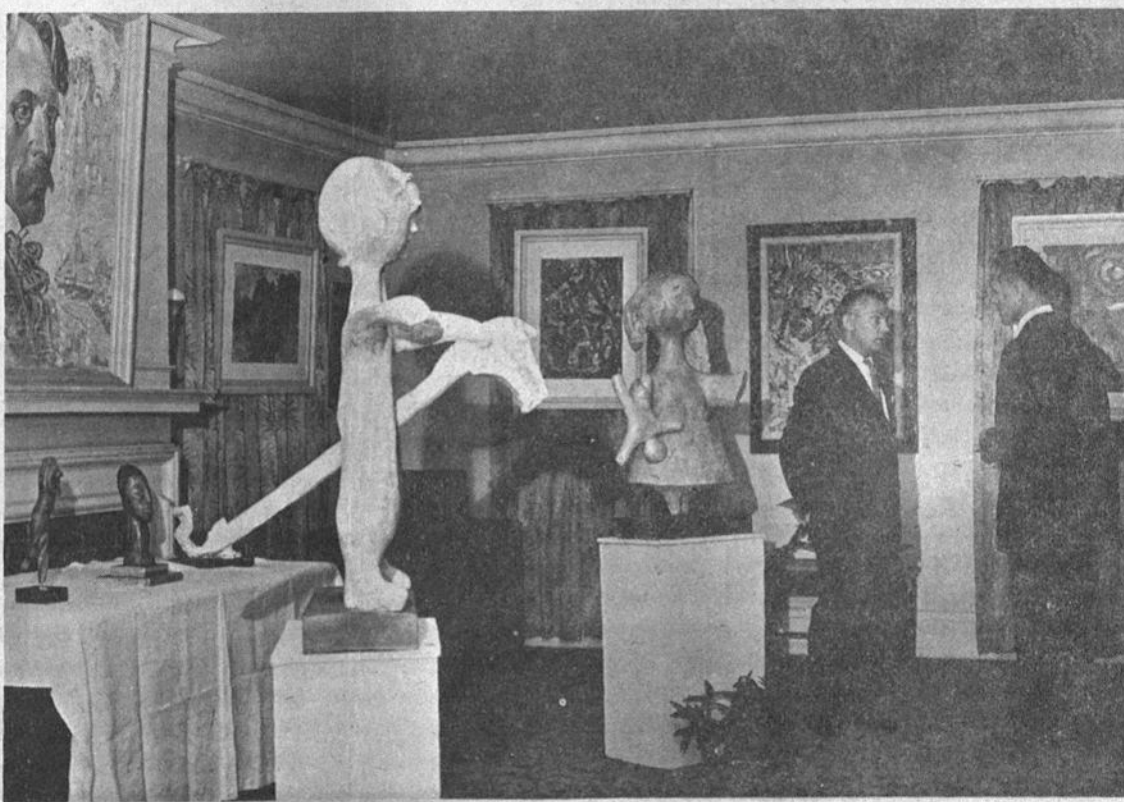
aukojo savo anti-inflacinę politiką. Ryšium su šiais metais į valstybės išdą numatomomis pajamomis buvę nuspręsta neleisti kelti algas daugiau kaip 40% nuo jų dabartinio lygio. Tačiau šis anti-inflacinis barjeras jau sugriuvo: yra leista kelti atlyginimus net ligi 60%! Žinia, tuos algų pakėlimus teks išlyginti biudžetą arba priverstinėmis vidaus paskolomis arba naujais papildomais mokesčiais. Aišku, kad biudžetines skylės, kaip ir anksčiau, privalės užkamšyti privatus biznesieriai. Tai yra pirmoji kapitaliacija, kiek tai liečia trimetio plano įgyvendinimą".

Nėra jokios abejonės, kad numatomi algų pakėlimai dar labiau sužlugdys kruzeiro vertę, kurią nuo 1963 m. balandžio 23 d. oficialiai nužemino ligi 600 už vieną dolerį (ligi tos datos vienas doleris kainavo 475 kruzeirus).

Diskutuojant Brazilijos žemės reformą čia daug išliejama popierinių dažų, daug girdėti gražbylostės, bet nuo to žemės reforma dar nepajudėjo iš vietos. Paskaitykite, ką apie tai rašė dienraščiai O Jornal ir Correio da Manha savo gegužės 4 d. laidose: "Yra absoliutiškai klaidinga tikėti, kad Brazilijos žemės ūkio problemas būtų galima išspręsti išskirstant didžiulias žemės nuosavybes."

Felipo Coelho, Pernambuco valstijos fed. parlamento narys priminė, kas įvyko Cabrobo srityje, kur žemė buvo išdalinta ir parduota lengvomis sąlygomis jos neturintiems ūkininkams. Didžioji šių ūkininkų dalis yra priversta nuo žemės atsakyti, nes jie neturi minimalių priemonių įsigyti žemei kultivuoti. "Be techniškos ir finansiškos paramos, be trąšų ir įrankių, be minimalių higienos ir kitų buitinių sąlygų, žemės nuosavybė nieko neduoda" -- rašė O Jornal.

Į šį socialinių reformų koncertą įsijungė ir Brazilijos vyskupai. Savo gegužės 4 d. vedamajame "Vyskupų Balsas", Correio da Manha rašė: "Brazilijos Romos katalikų vyskupų konferencijos paskelbtoji deklaracija iš-

Šiuo metu Clevelande, Čiurlionio ansamblio namuose vyksta dail. Vytauto Raulinaičio skulptūros ir tapybos darbų paroda, kurią per pirmąsias dvi dienas aplankė keleta šimtų žmonių ir buvo parduota 12 darbų. Paroda atidaryta kasdien nuo 4:30 iki 9 v.v. ir šeštadienį nuo 2 iki 8 v.v. Parodos uždarymas įvyks šį sekmadienį gegužės 19 d. Nuotraukoje Vilties d-jos p-kas dr. V. Ramanauskas, nupirkęs barelį Ję "Jūratė ir Kastytis", parodoje kalbasi su dail. V. Raulinaičiu (dešinėje).

J. Garlos nuotrauka

(Nukelta į 2 psl.)

I LIETUVIŲ VISUOMENĘ

Gražus birželio mėnuo lietuvių tautos istorijoje paženklintas tragiškais įvykiais. 1940 m. birželio mėn. 15 d. Sovietų Sąjunga, sulaužydama visas tarp jos ir Lietuvos sudarytas sutartis, karine jėga okupavo Lietuvą ir primetė lietuviams baisųjį komunistinį režimą. Lietuva neteko laisvės. Prasidėjo skurdas, vargas ir rusiškai-bolševistinis teroras.

Metams praslinkus, 1941 m. birželio 13-14 d. lietuvius sukrėtė naujas okupanto paruoštas smūgis -- pradėtas pačios tautos fizinis naikinimas. Nakties metu, tūkstančiai ramių Lietuvos gyventojų, miestuose ir kaimuose, buvo ginkluotų okupantų apsupti ir suimti. Lopšiuose begulį kūdikiai ir paliegėliai seneliai buvo sugrūsti į gyvulinius vagonus. Ligoninėse gulę ligoniai ir tie nebuvo palikti ramybėje. Tėvai atskirti nuo vaikų, žmonos nuo vyrų, sunkiai įsivaizduojamose sąlygose, buvo išgabenti nežinomam likimui į kalėjimus, į koncentracijos stovyklas, į tolimas ledinuo-to vandenyio sritis, kur varge ir kančiose didžioji jų dalis baigė savo dienas. Saujelė mūsų brolių ir seserų teliko gyvų ir dabar iš jų laiškų ir vieno kito čia atvykusių, sužinome, jog lietuvių kapais nusėtas Sibiras, Altajaus kraštas ir kitos Rusijos sritys.

Tie baisūs sužuvėjęsųjų bolševikų veiksmai amžiams neišdils iš lietuvių tautos kančių istorijos.

Aprimus karo veiksmais ir okupavus Lietuvą vėl bolševikams, buvo pakartoti tie patys nusikaltimai -- vėl tūkstančiai mūsų tautiečių išvežta mirti ir tūkstančiai nužudyta krašte.

Įvairiomis formomis ir priedanga, neva savanoriškiems darbams ir t.p. okupantas vykdė lietuvių tautos naikinimą iki šiai dienai.

Kad nuslėpti savo nusikaltimus, okupantų agentai laisvame pasaulyje dar stengiasi apšmeižti mūsų veikėjus.

Mes, laisvėje būdami, negalime tylėti dėl okupanto vykdomo lietuvių tautos naikinimo.

Amerikos Lietuvių Taryba kviečia visas patriotines organizacijas ir plačiąją lietuvių visuomenę ruošti tų tragiškų įvykių paminėjimus, pagerbti žuvusius mūsų tautos kankinius, pasmerkti okupantą ir faktais nušviesti jo nusikaltimus, prašyti JAV vyriausybės daryti žygius sustabdyti lietuvių tautos naikinimą ir užtarti kankinamai Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

Suburkime savo jėgas minėdami šias tragiškas lietuviams dienas ir negalėkime savo pastangų nei aukų kovoje už lietuvių tautos vergijos pašalinimą.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS VALDYBA

Trys didieji Churchillis, Rooseveltas ir Stalinas, neatsiklausdami paliestų tautų, Jaltoj pasidalino pasaulį...

KAIP ĮVYKO PIRMASIS PASAULIO PASIDALINIMAS

Šiuo metu, kada vėl kalbama apie naujas galimybes susitarti su Maskva, prieš 20 metų padarytas susitarimas tarp Stalino, Churchillio ir Roosevelto įgauna naują prasmę.

Nuo to laiko, kai Amerika ir Sovietija į savo rankas sukoncentravo svarbiausias naikinančias priemones, Europa vėl baiminasi dėl naujo pasaulio pasidalinimo. Ta baimė padidėjo, kai du didieji Chruščiovas ir Kennedy, nepasitarę su sąjungininkais "sutvarkė" Kubos krizę.

Sovietai visą laiką siekė pasaulio pasidalinimo. 1938 metais jie stengėsi užsitikrinti savo pozicijas Pabaltij. Nesutarus su anglais ir prancūzais, jie pradėjo derybas su vokiečiais. Ribbentropas, atvykęs į Maskvą, atsisakė žemėlapi, kuriame buvo nubrėžtos įtakos zonos ir kiekviena pusė ant to žemėlapio pasirašė. Tokiu būdu Kremlius gavo ukrainišką Lenkijos žemės, Pabaltijo kraštus, Besarabiją ir dalį Suomijos.

Po paliaubų Prancūzijoje, Hitleris bandė likusį pasaulį pasidalinti su Churchilliu, bet pastarajam atsisakius, iš naujo pasisuko į Staliną, kuris užsinorėjo Rumunijos Bukovinos, niekad nepriklausiusios carams.

1940 m. lapkričio mėnesį Berlyną atvykusiam Molotovui Hitleris pasiūlė naują Europos pasidalinimą. Kremliui buvo pasiūlytos teritorijos Indijos okeano kryptimi ir Suomija. Bet Molotovas turėjo didesnį apetitą ir laikėsi savo reikalavimų, jog vienas vokiečių pasakė, "Tai ne diplomatas, o matematikas".

Už kelių dienų Maskva suformulavo savo reikalavimus: be to, ką Berlynas siūlė, Rusijai turėjo priklausyti Bulgarija ir bazė Dardaneluose. Hitleris jau buvo apsisprendęs pulti Rusiją, tad į Molotovo reikalavimus nieko neatsakė.

Po metų Stalinas iš naujo iškėlė pasidalinimo klausimą. Bet šį kartą jo suokabininku buvo Anglijos užsienio reikalų ministeris Edenas, pasidaręs Rusijos sąjungininku. Stalinas pasiūlė pasirašyti savitarpio pagalbos paktą, kuriame būtų nubrėžtos Sovietų Sąjungos vakarinės sienos, tokios kokios buvo sutartos su Ribbentropu. Mainais Stalinas sutiko Anglijai leisti steigti savo bazes Belgijoje, Olandijoje, Norvegijoje, Švedijoje, ir net, jei Prancūzija netaps didele valstybe, užimti Dunquerque ir Boulogne.

Ar galima buvo sutikti su tokiais mainais, kai neseniai dar pasirašė Atlanto charterį, pamerkiantį perleidimą teritorijų, neatsiklausus gyventojų? Įstoje karan dėl Lenkijos, dabar patenkinus Stalino reikalavimus, reikėtų atplėšti trečdalį jos teritorijų.

Bet anglai ilgai neprotestavo. Bijodami, kad rusai galės pasirašyti taiką su vokiečiais ir nenorėdami, kad politiniai klausimai sunkintų karines problemas, visus teritorinius klausimus pasiūlė atidėti pokariniam laikui, kam pritarė ir amerikiečiai.

Reikia tik prisiminti, kokią padėty tuo laiku buvo sąjungininkai. Visuose frontuose prieš vokiečius ir japonus jų armijos traukėsi, tad derėdamiesi su Rusija, tikėjosi pagerinti savo karines pozicijas ir sutiko, kad Rytų Europos išlaisvinimas priklausytų rusams.

Nuo 1942 m. pradžios anglai nurašė rytinę Lenkiją. Juk jie patys buvo pasiūlę 1919 m. Kurzon liniją, kurią Stalinas ir Ribbentropas paėmė susitarimo pagrindą dalindamiesi Europą 1939 metais. Londonan pasitraukusi Lenkijos vyriausybė laikėsi iliuzijos, kad Lenkija būdama tarp nusilpusios Rusijos ir sutriuškintos Vokietijos, pasidarys viena stipriausių valstybių šioje pasaulyje.

1943 m. balandžio mėn. JAV valstybės sekretorius Summer Welles pareiškė: Kokie bebūtų

mūsų sentimentai Lenkijai, ji pati turi sukurti taiką su Sovietų sąjunga.

Po to prasidėjo atsitraukimas ir 1943 m. lapkričio mėn. Teherane Stalinas gavo Lenkijos dalį rytuose, kompensuojant lenkus vakaruose Vokietijos sąskaiton. "Negali būti jokio palyginimo su Pripet pelkėmis (atiduotų Rusijai), -- sušuko Churchillis, -- Lenkai būtų bepročiai, nesutikdami su tokiais mainais".

Bepročiai ar ne, bet lenkai nesutiko. Rezultate sovietai okupuotoje Lenkijos teritorijoje įkūrė tautinį išlaisvinimo (vadinamą Liublino) komitetą, kurio sovietams pasidavęs prezidentas Bierut, lenkų tautos vardu rusams pasiūlė Lwovo provinciją. Po ilgų derybų, kurios buvo pertrauktos Katyno drama ir Varšuvos sukilimu, trys didieji susitarė Jaltoje. Jie pripažino Kurzon

no liniją ir pritarė sudarymui Lenkijos tautinės vienybės komiteto, praplečiant Liublino komitetą. Buvo numatyti laisvi rinkimai, bet siena su Vokietija palikta nenubrėžta. Vos tik vakariečiai grįžo namo, rusai atsisakė Liublino komitetą priimti tuos lenkų lyderius, kuriuos siūlė vakariečiai. Jie net pasipriešino įsileisti Liublino komitetą į Lenkiją sąjungininkų stebėjus, kas girdi, reikėtų "negerbimą lenkų tautos"...

Churchillis, rašydamas Rooseveltui, pastebėjo, kad tapome liudininkais nepasisekimo ir viskas grūna, dėl ko buvo susitarta. Kelių dienų prieš mirtį, Rooseveltas telegramoj Stalinui priminė pavojingą padėtį. Veltui. Priešingai, buvo sužinota, kad komunistai areštavo svarbiausius lenkų rezistencijos vadus, nekomunistus.

Harry Hopkins, Roosevelto pilkoji eminencija, kurį prezidentas Trumanas, vos įsitaisęs Baltuose Rūmuose, pasiuntė į Maskvą išlyginti sovietų-amerikiečių santykius, vis dėl to sutarė su Stalinu, kad Mikolajczyk, egziliinės lenkų vyriausybės pirmininkas, Liublino komitete gaus vicepirmininko vietą ir taip praplėstas komitetas buvo pripažintas Lenkijos vyriausybė. Bet vakariečiai jau nedrįso reikalauti, kad būtų praveisti Lenkijoje laisvi rinkimai. Po pusantų metų komunistai buvo pilni šeiminingai vyriausybėje ir Mikolajczyk vėl turėjo pasitraukti į užsienį.

Tačiau sąjungininkai dar priešinosi kitiems sovietų teritoriniams reikalavimams. Rooseveltas galvojo, kad Stalinas sutiks po karo paskelbti plebiscitą Pabaltijo kraštuose. Jaltoj iš Stalino išgirdo, kad toks plebiscitas buvo 1940 metais, tuoj po prijungimo. Vis dėl to Rooseveltas atsisakė nusileisti tokiam rusų sprendimui. Bet ką daugiau jis galėjo daryti, kaip juridškai nepripažinti prijungimo prie Rusijos tų trijų Pabaltijo kraštų (Lietuvos Latvijos ir Estijos).

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Brazilijoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

Šauks daug karštų ginčų. Vyskupa remia žemės reformą, sutikdami su privačios nuosavybės atėmimu socialinių interesų labui. Jų nuomone, savininkams nebūtina už nusavintą turtą mokėti grynais pinigais, kaip tai yra numatyta konstitucijoje, bet galima atlyginti valstybės paskolų įmokomis. Šis sensacingas pareiškimas yra pasirašytas trijų kardinalų ir visų arkivyskupų.

Valstybės prezidentas, po savo viešnagės Čilėje ir Urugvajuje, jausdamas savo autoriteto didesnę svarbą, atrodo, kad pradeda sukurti kiek į dešinę. Žinia, kad tu neturėtų patenkinti jo šalininkai iš profesinių sąjungų. Jie buvo pasikvietę Jango (prezidentą šiuo populiariu vardu pakrikštino laikraščiai) į gegužės 1 d. manifestaciją Bandeiros aikštėje, Rio de Janeiro mieste. Apie prezidento kalbą šiame mitinge "Diario de Noticias" taip rašė: "Prezidentas pasirinko ypatingą būdą nepatenkinti savo kairiuosius šalininkus, kurie spiria į taip kalbėti, kad šie prezidento pareiškimai agitatorių būtų galima panaudoti savo propagandai sustiprinti. Tačiau prezidento gegužės 1 d. kalba buvo be feiervėry ir labai nuosaiki. Prezidentas patarė dirbantiesiems siekti savo reikalavimų įgyvendinimo demokratinės sistemos rėmuose. Jis patarė nesinaudoti subversija, netvarka, kas juos apkalto totalitarinio režimo pančiais."

Tai nebuvo kalba, kurios laukė ir kuri būtų patikusi tiems, kurie

į pasikvietė. Tačiau tą dieną prezidentas atliko pulkų patarnavimą Brazilijai ir jos dirbantiesiems.

● JAV SAUGUMO ORGANAI ĮSPĖJA, kad yra rimto pagrindinio susirūpinimo dėl Kubos apsiginklavimo. Spėjama, kad raketos ir bombonešiai yra pasislėpti uolose, be to, povandeninių laivų bazės galinčios būti įrengtos be didesnių ir ilgų pasirošimų. Be to, ir rusų karių Kuboje esama daugiau, nei byloja oficialūs skaičiai.

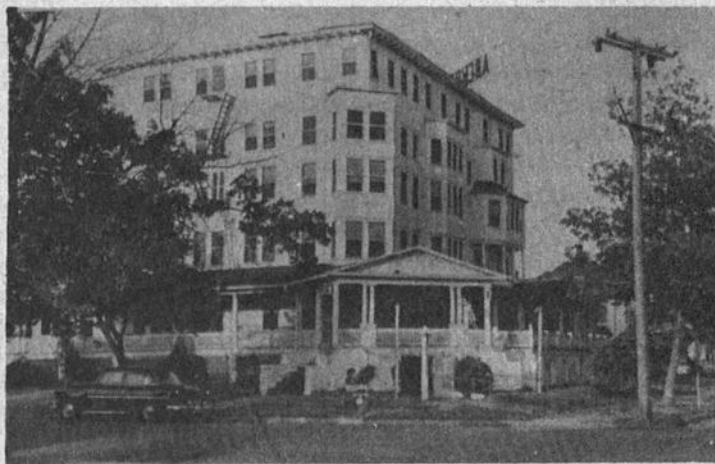
● REVOLIUCINIS ĮKARŠTIS HAITI RESPUBLIKOJE auga valandomis, prezidentui Duvalier atsisakius apleisti savo postą, jo kadencijai šiomis dienomis pasibaigiant. Esamos sąlygos apie rinkimus nėra ko ir kalbėti. Tėnka abejoti, ar pajėgs padėti kraštą įvesti į normalios vėžias ir Amerikos Valstybių Organizacijos delegacija.

Venezuela nutraukė diplomatinis santykius su Duvalier vyriausybe, kaip sulaužiusia ir nesilaikančia krašto konstitucijos.

Atrodo, kad dėl to krašto likimo niekas nenori daryti sprendimo, kol jis pats, kaip nunokęs obuolys, įkris į Castro kapš.

● BIRMINGHAME, NEATSIŽVELGIANT Į NEGRŲ IR BALTYJŲ SUSITARIMUS, demonstracijos tęsiasi ir prezidentas Kennedy turėjo pasiųsti kariuomenę, kad reikalui esant, įvyktai neįgautų tragiškų visam kraštui pasekų. Alabamos gubernatorių užprotestavo tokį prezidento žygį, motyvuodamas kad pagal konstituciją, kariuomenė siunčiama tik gubernatoriui prašant.

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROspect 4-7788

Įvairiais metų laikotarpiais malonu visad atsilankyti gražiajame Asbury Parke prie Atlanto ir pailsėti apskritus metus veikiančiame viešbutyje "Nida" 7-tos ir Park Ave. kampe. Tel. PR 4-7788. Švarūs kambariai, pigus ir skanus maistas.

Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusu.

Savininkai P. C. Mačiuliai.

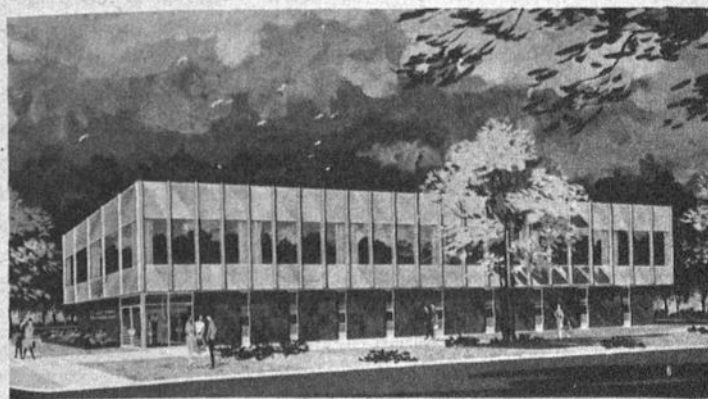
DIVIDENDUS MOKAME KAS 90 DIENŲ!

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

PINIGAI PADĖTI IKI KIEKVIENO MĖNESIO 15-TOS DIENOS, NES DIVIDENDĄ NUO PIRMOS MĖNESIO DIENOS.

4 1/2% PRISIŪSIME DIVIDENDUS KAS 90 DIENŲ ANT INVESTAVIMŲ.

SIAS SĄSKAITAS YPATINGAI REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIEM PROCENTAI YRA SVARBU GAUTI DAŽNIAU, NES IS TO PRAGYVENA.

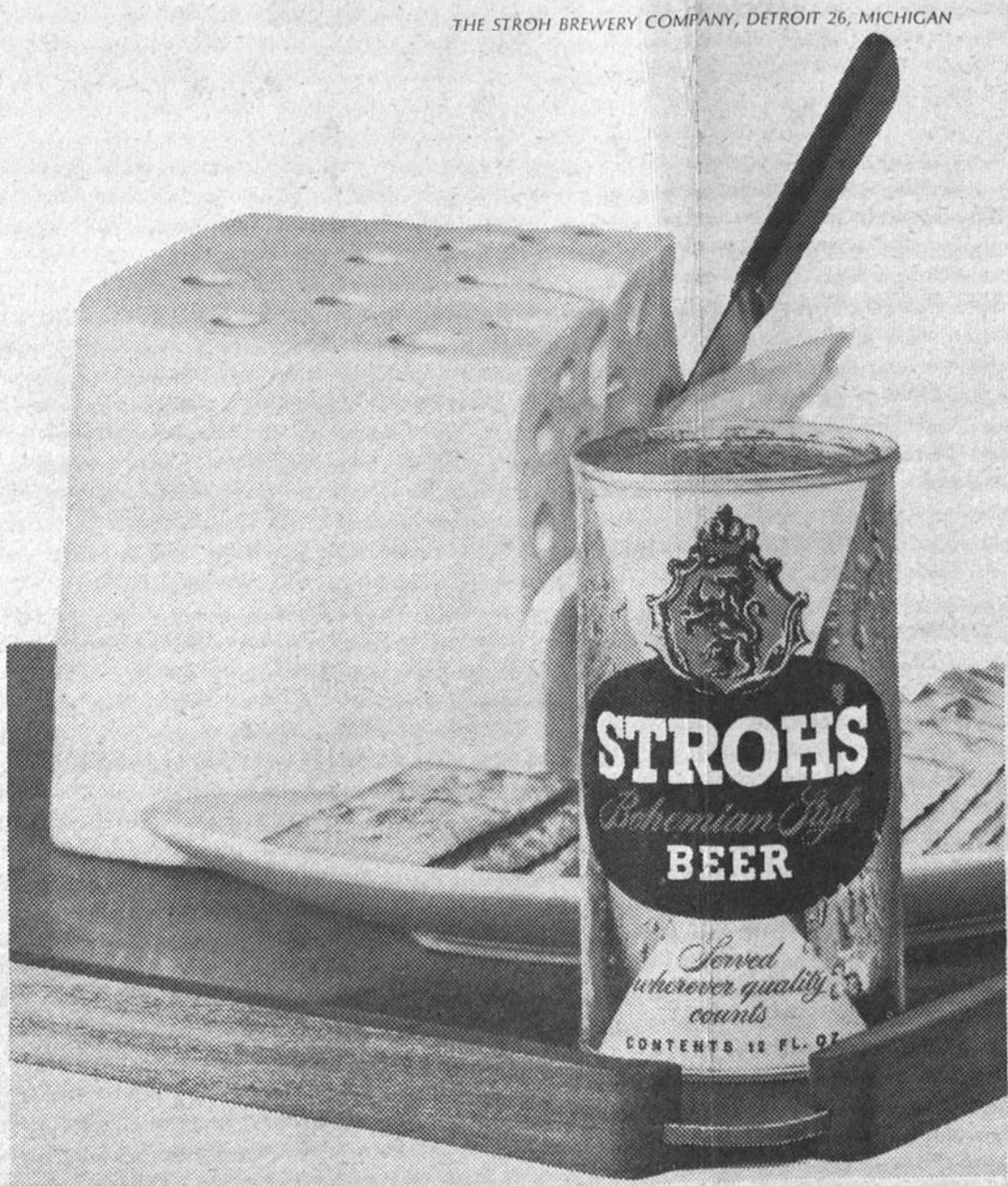

ST. ANTHONY SAVINGS
& LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius

Chicago Phone: 242-4395; Suburban Phone: 656-6330

PREMIUM QUALITY ALWAYS...POPULAR PRICES EVERYWHERE

DIRVA

THE FIELD

The Lithuanian Newspaper Established 1915
6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio. Telephone: 431-6344
Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Mon., Wed., and Fri. except in case of
Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).
Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.
Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.
Redaguoją:
Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikumas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.
Prenumerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Dirva išeina:
pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais,
išskyrus šventes.

BRĘSTANČIOS KARTOS PROBLEMS

Jau ne nuo šiandien ryškinami skirtumai tarp mokslinio ir auklėjimo. Studento pasirinktoji mokslo šaka, ją studijuojant įgytas patyrimas, nukreipia žmogų į tam tikrų konkrečių uždavinių vykdymo galimybes. Tai įgalina jauną, išsimeklusį žmogų atlikti profesinę funkciją, kartais net efektingai pasireikšti ir laimėti tam tikroje profesijoje iškilų atsiekimą. Mokslinimas dažnai būna siauras, ribotas, iš anksto nubrėžtu keliu vedas į iš anksto nubrėžtą tikslą -- profesinį darbą bei jo išdavą.

Išsivijoje mokslus išėjusio mūsų jaunimo tarpe rasime ne vieną pasižymėjusį savo specifinėje šakoje vyrą ir moterį, turinčius atsakingus postus ar atsakingus uždavinius. Ne vienas jų jau ne tik kad sėkmingai naudojasi savo profesijoje įgytu patyrimu, bet juo dalinasi su kitais jaunesniais kolegomis, sėkmingai veikiant mokslo institucijose -- universitetuose ir kt. aukštosiose mokyklose.

Tačiau ne mes vieni verčiame ir kitą medalio pusę -- auklėjimą.

Siauras profesinis darbas, kiek sėkmingai jis būtų vykdomas ir kokių pasiekimų siekiamas, dar nesudaro pilno žmogaus. Mes ne vieni ir ne vien tik savo lietuviškai visuomenei norime laimėti ir išsilaikyti jaunąsias kartas asmenybių. Apie juos kalba ir dėl jų sieluoja ir JAV profesūra ir visuomenės vadovai. Kalbame apie žmones, suvokusius savo, kaip individo paskirtį visuomenėje, ne vien tik profesiniame ratelyje kalbame apie žmones, kurie nelauktyt savo talento siaurame profesiniame klate, bet kurie bręstų intelektualiai, estetiniai, visuomeniškai ir moraliai.

Ne vien tik išmoksintą, bet ir išauklėtą žmogų Clevelando Fenn kolegijos prezidentas G. Brooks Earnest apibūdina šitaip:

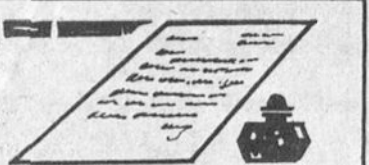
-- Jis yra racionalus, kritiškas, nepriklausomas savo galvoseną, turįs reikalo su idėjomis ir konceptais, ne vien su objektais. Jis sugeba apibūdinti, ne vien detalizuoti, jis žino savo pajėgumą ir yra sau kritiškas, jis rodo išauklėto žmogaus smalsumą ir supranta visuomenės kilmę ir jos politinius siekius bei formas, jis ne tik kad supranta mokslo pagrindus, bet kartu yra sąmoningas ir drąsus vadovas, persunktas savarankiškumu, iniciatyva ir kuklumu, jis apjungia protinį lankstumą su intelektualio sąžiningumu; jis jautrus ir humaniškas.

Atrodo, kad tai būtų per didelį reikalavimą. Taip, Jų neatsieksi kartu su iškilmingu diplomo įsigijimu. Auklėjimas tęsiasi visą tolimą gyvenimą. Kad jo siekti, reikia ne vien gerų norų. Tam reikia ir tinkamos aplinkos. Tam reikalinga aukšto organizacinio ir visuomeninio lygio bendruomenės, kurioje naujoji asmenybė savo brandimui rastų tinkamą dirvą, o kartu ir norą joje reikštis ir galimybę savo asmenybei brandinti.

Bet -- čia jau prasideda ne bręstančios kartos, o jau subrendusios, problemos. Statant jaunąjį kartai reikalavimus, vertėtų ir į tą problemą blaiviai ir kritiškai pažvelgti. Čia glūdi mūsų lietuviškosios išsivijos ateitis ar -- mirtis.

(J.Č.)

SKAITYTOJŲ LAIŠKAI

AR TIKRAI TIK TRYŠ?

Bostono žiniose (gegužės 6 d. Dirvos 53 nr.) korespondentas nusiskundžia, kad į Lietuvį Fondą Bostone įsijungė tik 3 asmenys ir kad pats LF Bostonui lyg visai nežinomas.

Dėl to turėtų patikrinti:

1. Jau 1962 m. rugsėjo 28 d. LB apylinkės narių visuotinio susirinkimo darbotvarkėn buvo įtrauktas ir LF vajeus komiteto sudarymo klausimas, bet susirinkimas didelio susidomėjimo neparodė ir visą reikalą pavedė LB valdybai, kuri tuo metu buvo tik dviejų narių. Kvisti talkon neatėjo ir visas reikalas pakibo.

2. 1963 kovo 9 d. visuotinio metinio LB narių susirinkimo darbotvarkėn tas klausimas vėl buvo įtrauktas, bet ir vėl paliktas valdybai.

3. Gegužės 3 d. per spaudą (o organizacijos ir kai kurie asmenys dar ir atskirais pakvietimais) buvo sušauktas viešas susirinkimas grynai tik LF vajeus komitetui sudaryti ir būdams ir priemonėms aptarti, kaip tą vajeus sėkmingiau pravesti.

Atvyko net iš Brocktono svečių pasiklausyti, kaip Bostonas sprendžia tokį rimtą reikalą, de-ja bostoniškiai ir vėl didelio užsidedimo neparodė: iš 17 kvies-ty organizacijų (pakvietimai buvo siunčiami jų pirmininkams, ku-riuose įsakmiai buvo nurodytas tikslas ir prašyta, pačiam nega-rint, atsiųsti atstovą) atvyko 6 at- stovai ir iš 8 pavienių kviestinių atvyko tik vienas Juozas Kapo-

čius, o kitas -- inž. Vytautas Iz- bickas, negalėdamas atvykti, te- lefonu pareiškė savo pageidavi- mus ir vėliau dar ir laiškų pa- kartojo. Kiti -- nė mur mur...

Bet ir šį kartą organizacijų at- stovai pasirodė tie patys užkie- tėje Salomonai... "pavesti L.F. pradininkams su LB valdyba su- šaukti organizacijų atstovus ir pa- vienius asmenis ir bandyti suda- ryti LF komitetą"... O kadangi tarp tų LF pradininkų 2 yra val- dybos nariai, tai praktiškai vėl viskas palikta LB valdybai. Va- dinasi, užkliūnam už varčios ir vėl iš pradžių, arba kun. L. Jankaus žodžiais tariant, daug bir-

ALT Sąjungos seimo įvykstančio St. Louis, Mo., gegužės 31 ir birželio 1 d., paruošiamųjų darbų tvarkytojai. Sėdi iš kairės: Vl. Tervydis, M. Kleinaitienė, A. Tiškuvienė, A. Kleinaitienė, J. Gumbelvičienė ir ALTS St. Louis skyriaus pirm. dr. P. Švarcas. Stovi: J. Kleinaitis, V. Gervydienė, Br. Tiškus, A. Švarcienė, Al. Paulikaitis ir J. Gumbelvičius.

VISI KELIAI VEDA Į ALTS SEIMĄ

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos East St. Louis skyrius intensyviai svarsto, aptaria ir paruošia ALTS seimo programos techniš- kuosius darbus -- nariai pasiskirsto pareigomis, ap- taria banketo programą, at- stovų registracijos reikalą, kvietimą svečių ir t.t. Sky- riaus valdyba posėdyje pas- pirmininką Dr. Paulių Švar- cą išnagrino visus su sei- mu susijusius klausimus ir gegužės 11 d. visuotiname skyriaus narių susirinkime Dutch Girl (Fisher) svetai- nėje supažindino visus na- rius su seimo problemomis: kas ir kaip ir kada atlieka- ma, kad atstovai ir svečiai jautųsi gerai ir nuotaikin- gai.

Dirvoj jau buvo paskelb- ta, kur ir kaip rezervuoti kambarius Statler-Hilton viešbutyje, į ką kreiptis in- formacijos reikalu, kur ir pas ką įsigyti bilietus į ban- ketą ir t.t.

Kas per miestas tas St. Louis, kuriame įvyks sei- mas, jau rašė K. S. Karpius Dirvos Nr. 55.

Paminėsim tik, kad St. Louis miestas guli prie di- džiausių Amerikos upių

biančių, bet maža dirbančių.

Nežiūrint visų šitų nepasiseki- mų LB valdyba dar rankų nenu- leido: susirinko gegužės 5 d. po- sėdžio ir nutarė: pavesti valdy- bos vicepirmininkui, kaip stam- biausiam LF pradininkui, paie- škoti žmonius, kurie ne tik neat- sisakytų įeiti į vajeus komitetą, bet nepabijotų ir padirbėti.

Jeigu ir tai nepavyktų (ko mes nesitikim), tai patys LB valdybos nariai pasiryžę aplankyti kiek- vieną šeimą, tik prašome neuž- sklęsti durų ir neužrakinti pin- ginių, o 3 skaičių mes pakelsim šimteriopai ir LF neapvilsim. Bet mums reikalingai ne tik pam- kinimai, bet ir reali visokeriopa pagalba.

S. Grižė-Jurgelevičius
LB Bostono apylinkės pirm.

santakos Mississippi ir Mis- souri, sutvarkytų laivynin- kystės naudojimui iki di- džųjų ežerų ir Meksikos įlankos. 18 geležinkelio li- nių suveina į St. Louis -- East St. Louis. Pramonė yra tiek diversinė -- įvairi, kad nė vienoje rūšyje ne- dirba daugiau kaip 8 pro- centai darbininkų skaičiaus, kas esant bedarbei neatsi- liepia taip skaudžiai, kaip Detroito ar kitur. Naujos didžiosios kontinentinės au- tostrados subėga ir sukry- žiuoja St. Louis apylinkėse. Veikia du žinomi universi- tetai: St. Louis University -- įkurtas 1832 metais ir Washington University įkurtas 1857 metais. Yra keliolika kolegijų, subordi- nuotų universitams. Yra daug lankytinų vietų, bet būtiniausia ir įdomiausia yra Missouri Historical So- ciety The Jefferson Mem- orial, kur yra Luizjanos pirkimo ir visokie kiti eks- ponatai, kaip garsiojo Char- les A. Lindbergh skridimo į Paryžių taip vadinamajame The Spirit of St. Louis skryčiuje.

Kita tikrai aplankytina vieta yra Missouri Botani- cal Garden arba Henry Shaw Garden, į kurį ir cle- velandiškis Apanius turėtų atsivežti visus savo klien- tus. Patraukli vieta ir For- est Park, didelis gražus par- kas, kur veikia vasaros ope- ra-operetė po žvaigždėtų dangumi, su 10,000 sėdimų vietų, pagal graikų amfite- atrų pavyzdį. Tame pačiame parke yra gražus meno ir kultūros muziejus, turtin- gas zoologijos sodas. Gana įdomus vidurmiestyje yra 14 aukštų The Civic Courts pastatas, taip nepaprasta architektūros kombinacija. Netoliese The Soldiers Me- morial Building, lyg ir mū- sų karo muziejus Kaune, paminėti žuvusiems pirmame pasauliniame kare ir paminklas žuvusiems ant-

rajame pasauliniame kare.

Taip pat pamatytinas ir garsusis Old Cour House -- klasinės struktūros, prie kurio pardavinėjami vergai margoje St. Louis istorijoje ir tame pastate vyko gar- sioji Dred Scott byla -- ne- gro buvusio vergo. Be to, aplankytina istorinė Roman Catholic Church of St. Louis of France statyta 1831-1834 metais. Tie, ku- rie skris į seimą lėktuvais, pateks į tikrai gražų aero- dromo modernišką pastatą, šalia didžiųjų MacDonald aviacijos fabričių.

Tad visi keliai veda į St. Louis. Kas norės -- galės paplaukyti Admiral laivu Mississippi upe, o bankete ne tik garsusis Missouri valsas skambės, bet ir tie garsai, kurie jaunas širdis užgauna. Kitame Dirvos nu- meryje parašysime apie lie- tuvių kolonijas St. Louis apylinkėse.

(bt)

SEKMINGA PAUTIENIAUS IR PETRAVIČIAUS PARODA

Blandžio 20-27 d.d. Los Ange- les, Calif. vyko dailininkų J. Pautieniaus ir V. Petravičiaus meno kūrinių paroda, Rengė Lietuvių Dienų žurnalas.

Paroda susidomėjimas buvo geras. Ypač gausiai lankė iškil- mingo atidarymo (balandžio 20) ir uždarymo dienomis. Gaila, vy- ko ankštos bendruomenės patal- pose, dėl ko buvo sunku pilnai grožėtis kūrinių, ypač tapybos. Vistik parduota dvylika paveik- lų: 8 Pautieniaus, 4 Petravičiaus. Vieną paveikslą (Pautieniaus) laimėjo neseniai čionai atvykęs K. Dubauskas. Laimingą nr. trau- kė trijų metų vaikas Darius Rau- linaitis.

Žiūrovai pageidavo, pirkėjai noriau pirkė paveikslus lietuviš- kais motyvais, ar "nors į lietu- viškus panašius". Mūsų dailinin- kams, kalbant bendrai, reikėtų daugiau kurti lietuvių sielai ar- timesnių paveikslų. Lietuviškos šeimos savo namuose nori turėti paveikslus ne tik lietuviškai pasirašytus, bet ir "lietuviškai kalbančius".

KAIP PATEKTI ALT S-GOS SEIMAN IR BANKETAN?

Visi skyrių atstovai ir svečiai lengvai gali pasiekti St. Louis traukiniais, lėktu- vais bei savomis mašinomis, nes yra centre Amerikos. Seimas įvyks Statler-Hilton Hotel -- 822 Washington Ave., St. Louis, Mo. Telef. CE 1-1400 ir visi norintieji užsisakyti kambarius vieš- butyje turi kreiptis į Out- of-Town Reservation Office tel. GE 6-1022. Seimas pra- sidės gegužės mėn. 31 dieną ir registruotis galima iš pat- ryto viešbutyje, kur East St. Louis skyriaus ponios pasitiks svečius ir atstovus. Posėdžiai numatomi pradėti po 12 valandos.

Dėl dalyvavimo suvažia- vimo bankete visi svečiai yra prašomi iš anksto laišk- u arba telefoniniu prane- šimu užsirašyti pas sky- riaus išdininką Juozą Klei- naitį -- 610 Washington Place, East St. Louis, Ill. Tel. UP 5-8148 arba pas skyriaus sekretorių Bronių Tiškų -- 1518 Winstanley Ave., East St. Louis, Ill. Tel. UP 4-5844. Į banketą yra pakviesti kongreso at- stovai. Banketo įžangos mo- kstais, įskaitant cocktail, suaugusiems \$10.00, stu- dentams \$6.00.

Banketas įvyks minėta- me Statler-Hilton Hotel. Banketo tvarka yra sekan- ti: birželio mėn. 1 d., 7 val. vakaro Cocktail Missouri Room, 8 val. meninė pro- grama Terrace Room salė- je, 8:30 Cafe salėje, prie Terrace Room iškilmingi pietūs -- mūsiškai vakarie- nės ir šokiai.

Gegužės mėn. 31 dieną, 7 val. vakaro Terrace Room salėje bus Dr. J. Balio pa- skaita apie kultūrinį bend- radarbiavimą su Tėvyne. Į šią paskaitą įėjimas visiems yra laisvas ir visi atstovai, svečiai iš toliau ir apylinkių lietuviai gyventojai yra kviečiami gausiai atsilan- kyti.

(bt)

Viso parodoje buvo išstatyta 40 paveikslų.

Dail. Juozas Pautienius, iš Chicagos atvykęs su kūrinių, atidarymo proga pasakė gražią kalbą. Kalifornijos lietuviai jį mieliai priėmė, kviečia pas save į svečius. Dailininkas, pasirodo, įdomus kalbėtojas, turi gerą at- mintį. Kalifornija gana kūrybin- ga vieta: jis čia pradėjo keletą naujų paveikslų. Gavo ir specia- lių užsakymų. Galimas dalykas, čia pasisvečiuos ilgiau.

Šiais metais Los Angeles lie- tuviai yra numatę surengti dar bent dviejų dailininkų parodas.

(b)

NAUJA LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS APYLINKĖ

Balandžio mėn. 7 dieną, Pittstono Lietuvių Klube įvyko pirmas Scrantono -- Pittstono -- Wilkes - Bare apylinkės lietuvių susirin- kimas ir buvo įsteigta Lie- tuvių Bendruomenės apy- linkė ir išrinkta valdyba. Į valdybą išrinkti: dr. Anta- nas Kučas -- pirmininkas, Garso redaktorius Matas Zujus -- vicepirmininkas, Nellie Bayorienė -- vicepi- rininkė, Juozas Šoliūnas -- sekretorius, dr. Bronis Kas- las -- išdininkas ir Frank Katilius -- sekretorius ang- lų kalbai.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

GIEDOKIME -- Mišų ir Šv. Sakramento giesmės, Išleido Im- maculate Press, Putnam, Conn. 116 psl. Kaina 1 dol.

DAINUOKIME -- Rankraščio teisėmis išleido 1961 m. Camp Immaculate, Putnam, Conn. Ki- šeninio formato dainorėlis, 86 psl. Kaina 50 centų.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

BARNETT PRANC. KONJAKAS 5th \$4.98
GERMAN BRANDY 5th \$3.98
CANADIAN WHISKEY 5th \$3.98
VODKA pilna kvorta \$3.59
KRON BRANNVIN
AQUAVIT (švediška) 5th \$3.98

COCKTAILS MANHATTAN OR
MARTINI kvorta \$2.98
LIEBFRAUMLICH vokiškas vynas 5th \$0.89
NAPOLEON FRENCH BRANDY 5th \$3.35
RICCADONNA ITAL. VERMOUTH 30 onz. \$1.15
BORDEAUX pranc. vynas 5th \$0.98

Sukaktuvininkas kun. Ed. Statkus.

GARBINGA SUKAKTIS

"Šiandie dar jūs laisvi...

Pagalvokite kokią našatą rytą užsidedate..."

tai buvo paskutinieji rekolekcijų vedėjo žodžiai Telšių Kunigų Seminarijoje prieš dvidešimt penkis metus. Šitoji užsideda našta nesugniuždė tačiau Kunigo Edvardo Statkaus, šiemet švenčiančio sidabrinę kunigystės sukaktį. Jis vedinąs ta pačia jauna idealistiška dvasia, tikėjimu ir meile, perėjo visas dvidešimt penkerių kunigystės metų saulėtas, mėnones ir kartais labai tamsias dienas. Šiandie su nepalaužiama viltimi laukia dienos, kada keliai atsigrės atgal į tėviškę, Pikelių parapijoje.

Ten, Pikeliuos kun. Edvardas gimė ir užaugo pats jauniausias tarp aštuonetas, iš kurių dvieji broliai ir sesė jau supilti kapai tolimame Sibire... Vyriausiasis brolis Bronius, prieš pirmąjį karą palikęs tėviškę, gyvena Clevelande, Ohio. Jauniausias, Edvardas mynė takus į Pikelių pradžios mokyklą, mokėsi Mažeikių gimnazijoje ir mokslo baigė Telšių Kunigų Seminarijoje. Atėjo laikas pažiam tapti mokytoju, 1938 metų balandžio 16 dieną, didįjį šeštadienį, Telšių Katedroje, šventos atminties Vyskupas Justinas Staugaitis Edvardą išventina kunigu. Po neilgų atostogų, jauną kunigą idealizmu atžymėję pirmieji apaštalavimo metai Kvėdarnos ir Kartenos parapijose. Pirmame bolševikmetyje perkeltas į Palangą, gražiąją Birutės tėviškę, bet tuo metu skaitomą pavojingą zoną, į kurią patekti galima tik su leidimais. Vokiečių okupacijos metais darbuojasi Tauragės, o vėliau garsoje Švėkšnos parapijoje. Iš čia prasideda didžioji kelionė į vakarus su tvirtu pasiryžimu sugrįžti atgalios, ir sugrįžti neužilgo.

Bavarijoje kun. Edvardas, kaip gerai mokąs vokiečių kalbą, Re-

gensburgo Vyskupo paskiriamas Michaelspenricht kelbonu. Karui pasibaigus ir sugrįžus kunigams iš fronto, kun. Edvardas skuba pas savus tautiečius. Ambergėje, besikuriančioje lietuvių kunigystės metų saulėtas, įkano tas ir kartais labai tamsias dienas. Šiandie su nepalaužiama viltimi laukia dienos, kada keliai atsigrės atgal į tėviškę, Pikelių parapijoje.

1950 metais kun. Edvardas p. Dubauskų garantija ir rūpesčiu atvyksta į USA Waterbury Conn., ir jį šeimoje maloniai globojamas išbūna iki Grand Rapids Vyskupo per kun. Marčiulionį pakviečia į savo vyskupiją ir paskiria į vokišką parapiją Beal City. Po pora metų pabuvęs Carson City ir Grand Haven nuo 1955 metų dirba gražioje miško ir ežerų aspuotoje kurortinėje vietoje Roscommon Mich., grynai amerikoniškoje parapijoje. Ir jei tenka kam nors iš tautiečių užklysti pas jį, ten Michigano šiaurėje, pirmiausiai nustebina lietuviškos spaudos gausybė ir nepaprastai kun. Edvardo lietuviškas vaišingumas ir nuoširdumas. Su miela šypsena jis aprodo savąją skaityklą, kurioje tikrai netrūksta nei vieno lietuviško laikraščio nei žurnalo. Retai teturėdamas progos susitikti su tautiečiais jis visa širdimi domisi jų gyvenimu ir duosniai remia lietuvišką veiklą.

Savo nuoširdumu ir iš viso nepaprastai gero būdo savybėmis jis yra laimėjęs ir svetimos parapijos meilę ir pagarbą. Klebo-

MOTINOS DIENA PARYŽIUJE

Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirm. kun. Petrošiaus pastangomis, gegužės 5 d. buvo Paryžiuje suruoštas Motinos dienos minėjimas. Po atitinkamo pamokslų buvo minėjimo dalyvių bendri pietūs, kuriuose dalyvavo apie 70 žmonių -- senoji ir jaunoji karta.

Po pietų, viešnia iš Amerikos J. Tubelienė, kuri dabar Paryžiaus Universitete JAV mokslo įstaigų deleguota tariausi su Sorbonos profesoriais dėl įvairių dėsytymo metodų, tarė žodį. Prelegentė papasakojo savo atsiminimus iš vaikystės laikų, pritaikytus Motinos dienos ir iš 1914 m. karo, Lietuvos nepriklausomybės atgauti veiklos.

Išgirdome daug mums nežinomų dalykų -- kaip ji buvo įkūrusi lietuvių informacijos biurą Šveicarijoje, kaip su kitais laisvės kovų veteranais, pralotu Olšausku (kurio nuopelnai tuo laiku buvo labai dideli) Kun. Pūrickiu, Voldemaru, kalbininku Ašmiu, Milašium kovojo už nepriklausomybės atstatymą. Kaip buvo įsteigtas lietuvių laikraštis

Skulptoriaus Antano Mončio sūnus Kristupas, 9 metų amžiaus besiklausydamas J. Tubelienės pranešimo, padarė jos šaržą.

Berlyne (ji buvo vyr. ir atsak. redaktorė) vokiečių kalba, kad Vokietijos plačiosios masės sužinotų apie vokiečių žiaurios okupacijos Lietuvoje siautėjimus. Ir kai cenzoriaus von Eckert pastangomis laikraštis buvo uždaras

nas kun. Hoogterp ir visa parapija savo mylimam svetimšaliui Kunigui gegužės 12 d. surengė iškilmingą pagerbimą.

Linkėtina garbingam sukaktuvininkui kunigui Edvardui ilgų ir gražių metų darbuotis Viešpaties Vynuogynė ir kaip iki šiol tebūna kunigo našta lengva ir jungas saldus. (vk)

rytas, nes ji nesutiko išbraukti vokiečiams labai nemalonių faktų, tą straipsnį atspausdino Vokietijos parlamento opozicijos, soc. demokratų laikraštis "Vorwärts".

Tuo laiku Lietuvos Taryba, norėdama gelbėti Lietuvą nuo vokiečių, buvo sugalvojusi griebtis savotiško būdo: pakviesti Lietuvos karaliumi, gerą kataliką, Vilhelmo sūnų Johakimą von Uračą, kuriam jau buvo duotas ir "Mindaugo II" vardas.

Tą "karūnavimo" paruošiamąjį darbą jau buvo atlikęs prel. Olšauskas. Netik būsimasis karalius, bet ir jo vaikai jau buvo išmokę lietuviškai "Tėve mūsų" ir t.t.

Prel. Olšauskis išgavo iš jo raštišką pasižadėjimą, kad jis gerbs lietuvių tautą ir kalbą, su teiks ir gins visas laisves etc. Šį raštą reikėjo pristatyti Lietuvos Tarybai į Vilnių. Visos mūsų užsieny esančios Lietuvos vadavimo galvos nutarė, kad tą raštą turi vežti J. Tubelienė ir ji, sirdama išvežė per frontą į Lietuvą. Buvo sulaukiyta ant rubelės, belaukiant Vok. karinės okupacijos valdžios leidimo ir nenusirengusi miegojo purvina me parubežio viešbuty, nes bijojo nusiimti batą, (gražiai užraišiotą kuone iki kelių, kaip tada buvo madoje), kuriame buvo "karaliaus" raštas...

Leidimas atėjo tik prieš pat išeinant lietuviškam traukiniui. Traukinių bagažus padėjo nunešti prancūzas belaisvis, kuris iš susijaudinimo, kad sutiko panelę mokačią gerai prancūziškai, išsipasakojo apie savo pabėgimo planus.

• Dirvoje galite išgulti ar užsisakyti lietuvių beletristiką angliškai:

"Crosses", V. Ramonas — \$4.00.

"Lithuanian Folk Tales", Red. S. Zobarskas — \$4.50.

"Lithuanian Quartet", A. Baronas, M. Katiliškis, A. Landsbergis, I. Šeinius — \$4.95.

"Memoirs of a Lithuanian Bridge", V. Kudirka — \$2.00.

"Selected Lithuanian Stories", Red. S. Zobarskas — \$5.00.

Prisiuntus čekį ar pašto perlaidą, knygos nedelsiant išsiunčiamos paštu.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

Pasieny, vokiečiai tada panelę, vėliau tapusią Tubelienę, nuodugnai patikrino, bet į batuką nepažiūrėjo ir mūsų Tarybai Vilniaus stoty iškilmingai pasitikus, nuvežė ją nusiauti batą tiesiai pas prezidentą Smetoną...

tyniom svarbiausiom Europos kalbom. (al)

ATITAI SYMAS

Praeitame Dirvos numeryje, 4 psl., ruošiant spaudai, per klaidą buvo sukeistas nuotraukos negatyvas. P a k a r todami nuotrauką, jaunavedžių ir sužadėtinių atsiprašome.

Nijolė Jakelaitytė ir inž. Romas Žukauskas, abu iš New Yorko, vestuvių dieną tarpamergių. Vyt. Maželio nuotrauka

Regina Stanaitytė ir inž. V. Melynys, New Jersey Lietuvių Tarybos ir Ritos ansamblio pirmininkas, džiaugiasi sužadėtųjų dovanomis. Jų sužadėtuvių įvyko Newarke balandžio 28 d. Vyt. Maželio nuotrauka

LOŠĖJŲ RATELIS

JURGIS GLIAUDA

DIRVOS KONKURSE PREMIJUOTOJI NOVELĖ

(4)

Visi klubiečiai smalsiai stebėjo tą menkutę moterį. — Kad taip prieš penkiolika metų išnirtų iš buto, pasakyčiau, kad su Morkūnu susimušė, — purkštėlėjo Gužys, sukeldamas žmonos suprunksimą.

Valandėlį pastovėjusi prie durų, lyg apsidrąsindama ar apsigalvodama, lyg pačius vakaro vėsa, Morkūnienė nuėjo per kiemą, per sušalusią žolę, klubo durų link. Artėdama į klubą toje vakarinėje vėjoje moteris lyg vis labiau menko, vis mažėjo. Ji ėjo greitai, susirūpinusiai, smulkiais žingsniukais.

— Bažijosi, kad ji pas mus atkumpsi, — pasakė Gužys.

— Kopūstus užuodė ir nori įsliuokti, — tuoj paant-rino Gužienė.

— O ką ji veiks atėjus? — ištarė Turūta. — Mes jai ne kūmai.

— Ką veiks? — patyčia nustebo Gužys. — Kopūstus sudoros ir savo terbą prikiš. Pagal kvapą ir atkliuksi, kaip bitė į liepos žiedą.

Nors vaišės jau laukė valgytojų, klubiečiai, lyg pamiršę jas, smalsiai tebestebėjo mažą moterį, kuri akimirkai stabtelėjo ties jos ir klubo žemių riba. Ir vėl, lyg jau visai apsisprendusi iudriai žengtelėjo toliau. Netrukus jie išgirdo garsų pasibeldimą į duris.

— Koman! — perdėtai garsiai suriko Vyturys.

Morkūnienė palengva pradare duris, pravirkdė svyrus, ir pro priekambarį pamatė visą draugiją besėdinčią prie stalo.

— Gerą vakarą, kaimynai, — ji palinkėjo atsargiai.

— Gerą, gerą, kaimynka, — kirtu Gužys skubomis, greičiau už kitus.

— Linksno apetito, — pasakė Morkūnienė, jau peržengusi priekambarį ir sustojusi prie kambario durų.

— Dėkui, — atsiliepė Vyturys, — prašome į kompaniją prie kopūstų.

Morkūnienė priėjo dar arčiau. Ji buvo liesa, mažytė, kauluota, juodaakė, smailianosė ir greitų judesių. Dėl to judesiu greitumo, stebima iš tolo ji panešėjo į jauną mergaitę.

— Jeigu dešros yra, reikia ir alaus, — pasakė Morkūnienė ir bumtelėjo savo atsineštą maišą ant stalo. Maišas sustukėjo metalu pro popierį. Ji atsinešė alaus dėžučių.

— Tik pakylau alaus atnešti, — nusišiepė Jackus, — o alus ant stalo.

— Ponja Morkūnienė, matyt, nori mūsų veiklą paremti, — pasakė Vyturys.

— Kai dešros ir alus ant stalo, nėra geresnės veiklos, — prakriokė Gužys.

Morkūnienė prisėdo prie stalo, iš pat kampo, ir sėdėjo su labai tiesia nugarą. Vyturienė išdalino Morkūnienės dėžutes nariams. Šviesa suspindėjo ties stalu, uždegus palūbės lempa. Kambarys lyg sušilo nuo šviesos, sujaukėjo. Ir tarpusaviai santykiai iš naujo ėmė megztis šiltesni, pašnekesys tankesnis.

Pirma pokštavo. Vyrai patraukė moteris per dantį. Moterys nebuvo pesčios, atsikirtu. Paskui apgrai bom užtiko vieną kitą dienos naujieną. Susėdė užstalėje, jie visi kartu tauškė aplink stalą. Nė vienas nesakė, bet kiekvienas stebėjosi kodėl tokia pasipuošusi Morkūnienė juos šį vakar atlankė ir kartu su jais čia sėdi, dešrų paragavo ir alaus dėžutę prakirto.

— Ot, kas kam sopa, — pasakė Jackus, — tas apie tai ir kriokia. Ar atmeni, Morkūniene, kaip ant to steidžiaus lošėm. Tai bent lošėm, grindys dundėjo. Tada tas steidžius kitaip atrodė. Visą mišką eglučių sustatė. Tik liepė vyrams nerūkyti. Kas per miškas buvo, pats Blinda ten paklydo.

— Matai, ką žmogus prisimena, — griežtai pasakė

Morkūnienė, bet jos akyse kaž kokia kibirkštis įselino ir pasislėpė.

— Kalbink, nekalbink, o vėdaro negausi, — pasakė Gužys, ir prajuokino visą užstalę.

— Miško ant steidžiaus nebėra, ale dešros su kopūstais tokios pat, kaip tada, kada jas pats Blinda kirtu, — atsiliepė vyrai Gužienė.

— Visa mūsų tragedija, — pasakė savo niūriu, knislišku balsu Turūta, perdilbinęs visą draugiją, — kad tik dešros su kopūstais sudaro visą mūsų veiklą. Mes turime krūstelėti, mes turime ką nors sugalvoti, dirbti idėjai ne pilvui.

— Ot sakysi, dešrų nereikia, — patraukė per dantį Gužys, — o paties lėkštutė tuščia.

Morkūnienė pasakė greitai, lyg falsetu, lyg užsikirs-dama:

— Šiandieną mano gimimo diena. Ale neklauskite, kiek man metų, nepasakysiu ir tiek. Gimimo diena ir tiek. Nenorėjau viena namuose būti. Visi žmonės taip toli ėmė gyventi. Savo karo neturiu. Jeigu būčiau jauna tie aitvarai mane vežiotų, o kas serą bevežios? Neprisiprašysi. Dėkui jums pagarbiai, kad mane prie šilimos priėmė, ne išprašė, nors seniai kada tai nabašninkas Morkūnas ir aš su klubu gynčijomes.

— Ponja Morkūnienė, jūs buvote žvimi veikėja, — pakylu iš vietos Vyturys, pagaves proga tarti pirmininkiską, padrasinanti žodį, kur spindėtu optimistinės gaidos, — jūs suteikė mums daug garbės, kad atlankėte mus. Aš siūlau už vakaro viešnią ir jos gimimo dieną garsu valio!

Visi suriko valio, o paskui dar užtraukė ir "ilgiausių metų".

— Nei aš veikėja, nei aš ponja, — dėmesio sujaudinta pasakė Morkūnienė. — Būdavo, reikia darbuotis, ir darbuojames, reikia veikti, ir veikėm. Reikia rankoves atraiyti, ir raitėm.

— Čia teisingai, Morkūnienė, — suriko Jackus.

Morkūnienė jam neatsakė. Ji varė savo mintį:

(Bus daugiau)

AKADEMINIS GYVENIMAS

Korp! Neo-Lithuania šventė Philadelphijoje

Korp! Neo-Lithuania, praėjusiais metais pradėjus pirmuosius žingsnius, Philadelphijoje, š.m. balandžio mėn. atšventė savo metinę ir Korporacijos 40 metų sukakties šventę. Šventė buvo pradėta balandžio mėn. 21 d. Šv. Andriejaus bažnyčioje mišiomis už mirusius korporantus ir vėliavos pašventinimu. Vėliavą šventino ir šventei pritaikintą pamokslą pasakė kun. K. Širvaitis. Prisiminęs Korporacijos įsisteigimą prieš 40 metų, jos ideologiją ir jos įnašą Lietuvai, davusiai valstybininkų, mokslininkų ir kitų žymių asmenybių, pasidžiaugė, kad Korporacija, švęsda savo šventę kartu iškelia ir savo ideologiją, pagrįstą krikščioniškos dorovės pagrindais.

Vėliavos kūmai Valerija ir Bronius Buiniai, patys šią vėliavą padovanoję Korporacijai.

Antroji šventės dalis vyko balandžio mėn. 27 d. Ritz Hall. Šventė pradėta vėliavos įnešimu, Lietuvos himnu ir mirusiųjų garbės

P. Mitalas. Su juniorais atsisveikino, tardama gražų žodį juniorių magistras R. Buinytė. Pakeltųjų vardu kalbėjo G. Mironas.

Korporanto spalvomis pasiūšę, fil. J. Stelmokas, buvęs Lietuvoje karininkas, inžinerijos mokslus pradėjęs Lietuvoje, tesės Vokietijoje ir diplomą ir valstybinius egzaminus išlaikęs kaip architektas Philadelphijoje. Filisterė R. Klemaitė, diplomą gavusi už anglų kalbą, tolimesnėms studijoms pasirinkusi rašytojos karjerą.

Į seniores pakelti šie korporantai: G. Mironas, P. V. Mitalas, jr., A. Kaulinytė, B. Pumpuolytė, B. Banevičiūtė, M. Kaulinytė ir D. Gasytė.

Korporaciją šventės proga raštu sveikino: Gener. Konsulas J. Budrys, mecenatas P. Narvydas, Dirvos red. J. Čiuberkis ir Moterų Klubu pirm. J. Augaitytė. Žodžiu sveikino Filisterių

kas daugiau užtikrino šio parengimo materialinį pasisekimą. Sol. J. Augaitytė už giedojimą pamaldų metu. Fil. A. Diržiui ir fil. J. Maurukui už newyorkečių atvykimo organizavimą, dirbantiems šio parengimo metu P. Dideliui, A. Šalčiūnui, Jankauskui ir visiems kitiems, kurie prisidėjo prie šio parengimo ir svečiams už atsilankymą. Iškilminga sueiga buvo baigta Gaudeamus.

Meninę dalį išpildė tik pakeltos seniorės, A. Kaulinytė -- pianistė ir B. Pumpuolytė -- smuikininkė. B. Pumpuolytė jau žinoma, kaip Dirvos konkurso laimėtoja, o A. Kaulinytė studijuoja muziką, kaip gabi pianistė gavusi pilną valstybinę stipendiją. Jų, nors ir trumpas, programos buvo verta paklausyti. Po meninės dalies sekė linksmoji, kurios metu pasivažišta, pasikalbėta ir pasišokta. Svečių buvo apie 200 asmenų, kas Philadelphijoje nedidžias atsitikimas. Svečių buvo iš New Yorko, Trentono, Washingtono, Bostono ir Chicagos.

Ypač malonu buvo matyti svečių iš Chicagos Vyr. V-bos pirm. V. Mažeiką, kuris savo atsilankymu visus labai šiltai nuteikė.

Po šios šventės Philadelphijos neolitanai įsipilietino įsigydami visas korporacijos insignijas ir paaugo gražiu būriu jaunimo -- jaunų seniorių. Tikėkimės, kad sekančios šventės metu taip pat galėsime pasidžiaugti naujomis lietuvybės atžalomis.

P.M.

NEOLITHUANŲ STOVYKLA

Korp. Neo-Lithuania Vyr. Valdyba primena visiems neolithuanams, kad vasaros stovykla įvyks nuo rugpjūčio 24 d. iki rugsėjo 2 d. Linkų vasarvietėje Christiana Lodge, Edwardsburg, Michigan.

Ten pat įvyks ir korporacijos suvažiavimas rugpjūčio 31 ir rugsėjo 1 dienomis.

Artėjant vasarai visi korporantai prašomi taip suplanuoti savo atostogas bei vasaros darbus, kad galėtų dalyvauti stovykloje ir suvažiavime.

Iškilmingas neolithuanų sueigos Philadelphijoje atidarymas. Žodį taria Philadelphijos pirm. P. Mitalas. Prezidiume iš kairės: R. Buinytė, V. Mažeika, P. Mitalas, V. Gruzdis, D. Matonytė, J. Matonis. Prie vėliavos: S. Jankutė, A. Sperauskas ir V. Didelytė.

A. Gruzdienės nuotrauka

Narių, mecenatų ir korporantų pagerbimu. Iškilmingą sueigą atidarė pirm. P. Mitalas. Prisiminęs Korporacijos veiklą Lietuvoje, Jungtinėse Valstybėse ir čia, Philadelphijoje, pasidžiaugė, kad Korporacija veikia ne viena, kad su ja eina ta visuomenės dalis, kuri remia jaunųjų pastangas. Po to sveikino ir nuosirdų žodį tarė Korporacijos Vyr. V-bos pirm. inž. V. Mažeika.

Vėliavos kūmas Br. Buinys, linkėdamas Korporacijai dirbti Pro Patria, perdavė ją pirm. P. Mitalui. Ją pabučiavęs P. Mitalas pažadėjo Korporacijos vardu jungtis kovon už tautos laisvę, kol vėliava nebus nuvežta į laisvą Lietuvą, į Kauną, į Korporacijos rūmus.

Išsamia, šventei pritaikintą kalbą, pasakė fil. dr. J. Puzinas. Kalba siekė lietuvių tautos atbudimą, tautinės minties vystymą ir Korporacijos ideologiją. Jo kalba susilaukė tiek svečių, tiek korporantų gilaus susidomėjimo.

Šios iškilmingos sueigos metu 9 korporantai pasipuošę spalvomis. Priesaiką iš keliamaųjų korporantų priėmė Vyr. V-bos pirm. V. Mažeika, Filisteriams spalvas uždėjo V. Mažeika, o seniorams

S-gos pirm. A. Diržys ir New Yorko padalinio vardu G. Noakaitė.

Iškilmingą sueigą uždarė pirm. P. Mitalas, dėkodamas fil. Č. Tamašauskui už Korporacijos herbo padarymą ir perpetinių juostų padovanojimą. Fil. V. Gruzdžiui už gražų vėliavos šventinimo apeigų suorganizavimą ir kitą materialinę ir moralinę paramą. Fil. J. Stelmokui už spagos padovanojimą. V. Matoniui ir A. Joniui už reklamų - skelbimų rinkimą,

Svečiai ir nariai iškilmingoje neolithuanų sueigoje Philadelphijoje. A. Gruzdienės nuotrauka

Korp! Neo-Lithuania šventėje Philadelphijoje keliameji į seniores duoda priesaiką. Skaito vald. pirm. inž. V. Mažeika. Tekstą laiko arbiter eleg. J. Matonis. Stovi iš kairės dešinėn pakeliameji: J. Stelmokas, R. Klemaitė, G. Mironas, P. Mitalas, B. Banevičiūtė, B. Pumpuolytė, A. Kaulinytė, M. Kaulinytė, D. Gasytė.

A. Gruzdienės nuotrauka

Korp! Vytis juniorai pasiruošę duoti seniorio pasižadėjimą Bostone gegužės 4 d. Akademinio Skautų Sąjūdžio šventės metu. Nuotraukoje iš kairės: Algis Lapšys, Alfonsas Baika, Juozas Venckus, Vladas Bileris, Saulius Navasaitis, Jonas Gureckas ir Rimas Budraitis. Atką skaito Korp! Vytis Bostono skyriaus pirm. Kęstutis Mickevičius.

G. Peniko nuotrauka

AKADEMIKŲ SKAUTŲ ŠVENTĖ BOSTONE

Gegužės 4 d. Akademinio Skautų Sąjūdžio Bostono skyrius surengė savo metinę šventę, kuri buvo pradėta sueiga, vadovaujant fil. A. Treiniui.

Buvo pasisakyta už reikalingą turėti rytiniame pakraštyje koordinatorių ASS organizaciniams reikalingams. Tokį koordinatorių išsirinko rytinio pakraščio ASS skyrių pirmininkai. Buvo painformuota apie Jubiliejinę Stovyklą, kuri šiais metais vyks Cape Cod, Mass. Akademikų skautų pastovyklė organizuoti šioje stovykloje yra pavesta bostoniškiam A. Treiniui (pirm.), 57 Vernon St., West Roxbury 32, Mass., programos vedėja M. Lemanaitė, nariai

ROMAS KEZYS, skaitęs paskaitą "Tėvynei ir laisvei tarnauti", ASS šventės metu Bostone gegužės 4 d.

t.n. A. Kubiliūtė ir sen. K. Mickevičius. Nors jubiliejinė stovykla truks dvi savaites (rugsėjo 19-31 d.d.) tačiau akademikų skautų pastovyklė yra planuojama tik antrąjį savaitę.

Iškilmingoje sueigoje, kurią pravedė ASS Bostono skyriaus pirm. fil. Milita Lemanaitė, buvo priimti Akademikų Skautų Draugovės tikrųjų narių ir Korp! Vytis seniorų pasižadėjimai. ASD iškilmių dalį pravedė ASD Bostono skyriaus pirm. t.n. Audronė Kubiliūtė. Pasižadėjimus davė Eglė Damijonaitytė ir Gloria Razvadauskaitė iš Bostono, Livijsa Bražėnaitė iš New Yorko ir Dalia Palubeckaitė iš Worcesterio.

Korp! Vytis pasižadėjimų apeigas pravedė Bostono Korp! Vytis skyriaus pirm. sen. Kęstutis Mickevičius. Senorio spalvas gavo Juozas Venckus, Alfonsas Baika ir Algis Lapšys iš Bostono; Vladas Bileris, Saulius Navasaitis, Rimas Budraitis ir Jonas Gurinskas iš New Yorko, E. Damijonaitytė ir A. Lapšys kalbėjo naujai pakeltųjų vardu. Iškilminga sueiga buvo baigta "Gaudeamus igitur" ir sveikinimais. Sueigoj dalyvavo apie 60 studentų bei filisterių skautų iš įvairių rytinio pakraščio vietovių.

ASD ir Korp! Vytis Bostono skyrių vėliavų šventinimą, atliko kun. Jonas Klimas. Krikšto tėvais buvo sktn. E. Gimbutienė ir A. Treinys bei M. Lemanaitė ir fil. dr. Jurgis Gimbutas. Krikšto tėvų vardu kalbėjo dr.

Akademikų skautų draugovės ir studentų skautų Korp! Vytis Bostono skyrių vėliavos paruoštos šventinimui gegužės 4 d. Krikšto tėvai: (kairėje) dr. J. Gimbutas ir M. Lemanaitė, (dešinėje) dr. M. Gimbutienė ir A. Treinys.

G. Peniko nuotrauka

Gimbutas, kuris pabrėžė reikalingą gerbti lietuviškas vėliavas, ypatingai šiais laikais, kai okupantas mūsų vėliavas mindo.

Po vėliavų šventinimo, svečias iš New Yorko, Filisterių Skautų S-gos N.Y. sk. pirm. fil. Romas Kezys skaitė paskaitą tema "Tėvynei ir laisvei tarnauti". Prelegentas ragino lietuvių akademikų jaunimą neprarasti gražųjų lietuviško charakterio bruožų -- meilės darbui ir pasiaukojimo mūsų pavergtajai gimtinei -- Lietuvai.

Jis taip pat įžūrėjo, kad jau atėjo laikas jaunesniajai kartai aktyviau jungtis į Lietuvos laisvės kovą, nes mūsų veteranai jau pradeda pavargti. Jis nurodė kelius, kokių būdu jaunimas turėtų į šią kovą jungtis, tuo pačiu neįsiveldamas į tarpinčius nesutarimus. Prelegentas buvo publikos šiltai priimtas. Po paskaitos buvo keletas klausimų.

Vėliavų iškilnėse ir paskaitoje dalyvavo gražūs bostono lietuvių visuomenės.

Vakare toj pačioj Piliečių Klubo salėje vyko šokiai.

Sekmadienį naujai pašventintos vėliavos su ASD ir Korp! Vytis garbės sargybomis dalyvavo pamaldose. Šv. Mišios buvo atnaujintos už žuvusius ASS narius kovoje dėl Lietuvos laisvės.

J.M.

* FILISTERIŲ SKAUTŲ S-GA ruošia studijų dienas, kur bus nagrinėjama reikalinga ir galimybė FSS nariams, o taip pat FSS-gai, kaip organizacijai, dalyvauti politinėje, t.y. Lietuvos laisvinimo veikloje. Studijų dienos (vyks gegužės 31 - birželio 2 d. Chicagoe. Smulkesnės informacijos bus paskelbtos spaudoje. Birželio 1 d. bus atlikti FSS administraciniai reikalai -- renkama nauja FSS centro valdyba, išklausti pranešimai veiklos klausimais ir kt. Norintieji studijų dienose dalyvauti registruojasi pas fil. R. Korzoną, 6401 S. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Neolithuanai Chicagoje atgaivino senas tradicijas

Gegužės 3 d. Chicagos neolithuanai turėjo gražų subuvimą. Buvo surengtas alutis su visomis alučio tradicijomis. Alutėje dalyvavo tik vyrai.

Seniesiems filisteriams smagu buvo prisiminti dar Lietuvoje panašiomis progomis išgyventus laikus -- prisiminti nerūpestingą jaunystę, kada, Kaune, neolithuanų rūmuose iš jaunų krūtinų verždavosi skambūs dainų posmai. Jaudinančiai kuteno senųjų filisterių jausmus senos dainos žodžiai -- O dienos laisvės ir džiaugsmų, kur dingot jūs šian dieną...

Naujieji seniorai gavo progos įsijauti į korporacijos dvasią, pajusti vidinį ryšį, kuris visus jungia ir leidžia užmiršti gyvenimo pilkumą.

Juniorai buvo maloniai nustebinti visų draugiška nuotaika. Jie galėjo pajusti, kad jie yra viso subuvimo būtinai reikalinga organiška dalis. Jie savo įnašu prisidėjo prie viso alučio programos pavairinimo.

Bendrai, alutis praėjo labai pakilioje nuotaikoje, davė pro-

gos korporantams savo tarpe pabendrauti, daugiau vieni kitus pažinti ir labiau visus suvienyti į vieną junginį. Skambios dainos, senųjų dar nepamirštų, galingai veržėsi iš jų krūtinų, o jaunieji turėjo progos pajusti lietuviškos dainos grožį, jas išmokti bei jas pamilti. Bendras entuziazmas apjungia visus, neatšilvelgiant nei į amžiaus skirtumą nei į padėtį.

Dažnesni kontaktai yra būtinai reikalingi, kada korporacijos nariai yra išsklaidyti svetimųjų tarpe, kada neturi normalių progų dažniau vieni kitus sutikti bei vieni kitus arčiau pažinti. Vienu iš korporacijos uždavinių ir yra draugiškumo ugdymas savo narių tarpe.

Alučio metu trys kolegos: R. Staniūnas, A. Saulis ir G. Saulis buvo palydėti į moterystės "stoną", kitaip sakant, jiems buvo suruoštas mergvakaris, nes jie yra suplanavę neužilgo vesti. Mergvakario ceremonijas meistriškai pravedė R. Stakauskas. Gražu, kad yra prisimenamos ir

(Nukelta 16 psl.)

Akademiniis gyvenimas

(Atkelta iš 5 psl.)

ugdamos senos lietuviškos tradicijos, Malonu, kad korporantai nepamiršta savo kolegų ir svarbesniais jų gyvenimo momentais atitinkamai juos pagerbia.

J.A.

NAUJA LTAS VALDYBA

Š.m. gegužės 5 d. Jono Našlidno bute įvyko Lietuvių Tautinio Akademiniio Sambūrio naujai išrinktos valdybos posėdis, kuriame pasiskirstyta pareigomis sekančiai:

Jonas Našlidnas, pirmininkas -- 6829 So. Maplewood Ave., Cezaris Modestavičius -- vicepirmininkas, Juozas Andrašiūnas -- išdininkas, Juozas Jurevičius -- sekretorius, Sevirina Juškieienė -- valdybos narys kultūriniais reikalais.

Posėdyje buvo apsvaistytas visa eilė klausimų bei sumanymų. Apsvarstytas LB Chicago's Apygardos V-bos prašymas paremti pinigine auka Chicago's Lituanistinės Mokyklos leidžiamą metraštį. Valdyba įvertindama šį svarbų kultūrinį reikalą, iš turimų kasoje kuklių pajamų paskyrė \$25,00 auką. Pasidžiaugta Lituanistinio Instituto išleista Lietuvių kalbos sintakse, prie kurios išleidimo Liet. Tautinis Akademiniis Sambūris yra prisidėjęs pinigine auka \$200.

Birželio pradžioje numatoma sušaukti Sambūrio narių susirinkimą, kuriame bus svarstomi sambūrio uždaviniai, santykiai su A.L. Tautine Sąjunga bei kitais veiksniais.

DETROIT

Detroitiečių dėmesiai

Detroit, Cobo salėje, sovietai įrengė vadinamąją 'techniškųjų dalykų' knygų parodą su JAV Valstybės Departamento palaiminimu. Šioje parodoje iškabintuose žemėlapiuose rodomos sovietinės respublikos, jų tarpe ir Lietuva, kaip sovietų socialistinė respublika.

Būtų gerai, kad Detroito pabaltiečių komitetas pareikštų rengėjams protestą ir ant tų žemėlapių uždėtų antspaudą su užrašu: **occupied by Soviet Russia**. Besilankydami amerikoniškai matytų, kad Pabaltijis yra sovietų okupuotas.

Detroitie ir kituose miestuose suorganizuoti "Tapkime Lietuvos Laisvės Knygnešiais" komisijos pradeda

Jono Savicko pareiškimas įsistoti į Sambūrį išspręstas teigiamai.

Nutarta skatinti Korp!Neo-Lituanian studentų pritraukimą į spaudos darbą. Dirvos "Akademiniis skyrius" visiems laisvas ir prieinamas. Reikia, kad jį akademiniis jaunimas užpildytų. Valdyba mano, kad Filisterių Sąjungos atkurimas šiuo metu nėra būtinas. Šiam reikalui apsvaistyti vicepirmininkas C. Modestavičius sukvies platesnį Sambūrio narių susirinkimą.

Svarstyta dar visa eilė ir kitų klausimų bei sumanymų.

J. Jur.

rinkliavas, kurių pinigai kaip tik eis sovietiniam melui atremti. Tos aukos bus panaudotos tiksliai informacijai apie sovietų okupaciją, apie jų terorą, apie tautinių, religinių ir pilietinių laisvių varžymą, apie tautinę diskriminaciją ir t.t.

Tad, detroitiečiai ir detroitietės, burkimės kovai su maskvinu melu, prisidėdami savo aukomis ir dalyvaudami aukų rinkimuose.

Aukos bus renkamos specialiais aukų lapais, gautais iš centrinės komisijos ir pasirašyti Detroito skyriaus pirmininko V. Kutkaus ir išd. J. Pečiūrienės. Nepaigalėkime savo aukos kovai su Maskvos budeliais. A. M.

MOKINIŲ TĖVŲ DĖMESIUI

Detroito lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigą bus birželio 1 dieną, šeštadienį. Visi mokiniai iš ryto renkasi į mokyklą 9 val. 45 min., iš kur organizuotai dalyvaus pamaldose, kurios prasidės lygiai dešimtą valandą. Pamaldų metu giedos visi mokiniai, o pritaikytą pamoką pasakys mokyklos kapelionas kun. K. Simanavičius.

Po pamaldų vėl visi organizuotai grįš į mokyklos patalpas, kur gaus pažymėjimus. Tėvai prašomi skaitlingai dalyvauti ir pamaldose ir pažymėjimų teikimo metu savo vaikų klase. Visi bus paleisti lygiai dvyliką valandą. Įsidėmėtina, kad mokslo metų užbaigą bus visiems mokiniams kartu ir priešpietinėi ir popietinei pamalnai.

Tėvai maloniai prašomi baigti užsimokėti už antrąjį pusmetį. Pinigus galima įteikti kiekvieną šeštadienį mokyklos darbo metu.

Mokyklos Vedėjas

VASARVIETĖS NIDA SEZONO ATIDARYMAS

Įvyks gegužės 19 d. sekmadienį. Kviečiame visus atsilankyti ir gražioje, pavasariškoje gamtoje maloniai praleisti dieną prie Lobdell ežero. Svečiai bus filmuojami. Norintieji galės pasižinėti laiveliais, pažuvauti, pasiklausyti plokštelių muzikos, bandyti laimę, o išalkus pavalgyti, atsigaivinti.

Iš Detroito važiuoti US 16 iki US 23, juo suktis šiaurės Flinto link ir važiuoti iki Fenton-Linden, Silver Lake Rd., čia suktis po kaire, tiesiai pravažiuoti Linden ir važiuoti iki Lobdell Lake, kol rasite Nidos iškabas. Įvažiavimas visiems nemokamas.

Savininkai Kodačiai

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Htgs. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$85.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080.

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,460. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080.

(68)

GEN. JONO ČERNIAUS PAGERBIMAS

Buv. ministeriui pirm. gen. J. Černiui jo 65 metų amžiaus proga, Detroito ramovėnai, savoriai kūrėjai, šauliai ir birutietės birželio 9 d. 4 val. p.p. Lietuvių Namuose ruošia pagerbimą - pietus.

Kviečia ir visas kitas organizacijas, Detroito ir apylinkių lietuvių prie ruošiamo pagerbimo prisidėti, dalyvauti.

Norintieji dalyvauti prašomi užsirašyti "Gaivos" arba "Nerlingos" krautuvėje iki birželio m. 1 d.

Rengimo Komitetas

PADĖKA

Širdingai dėkojame režisieriui Z. Arlauskaitėi - Mikšienei, ir Detroito Dramos mėgėjų Sambūrio vaidintojams tokioje gražioje ir patrauklioje formoje pristatę mūsų D. Niccodemi "Gatvės Vaiką".

Esame taip pat dėkingi asmenims vienu ar kitu būdu mums

pagalbėjusiems šį parengimą suruošti. Taip pat dėkojame "Amerikos Lietuvių Balso", "Lietuviškųjų Melodijų" radijo valandėlėms ir lietuviškai spaudai, garsinusioms ruošimą vakarą.

Gilią padėką reiškiamo Detroito ir jo apylinkių lietuviams skaitlingai atsilankiusiems į šį parengimą.

Visų mūsų bendromis pastangomis š.m. balandžio mėn 20 d.

Detroito Lietuvių Namų ramos šviesoje pasirodęs "Gatvės Vaikas" atnešė 250 dolerių lietuviškai šalpai.

Balfo 76 skyriaus valdyba

Skaityk ir platink
DIRVĄ

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licencijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAGLE STAMPS ARE EXTRA SAVINGS

MAY'S BASEMENTS

LIETAUS IR SAULĖS LIETPALČIAI

8.90

Kainavo 10.99 iki 14.99

"Mes išieškojome rinkas, kad suradus geriausius pirkinius 1525 paltus

- Perverčiamus
- Chesterfield'us
- Balmacaanu's

- Naujausieji 1963 fasonai
- Pageidaujami nauji stiliai
- Pageidaujamos populiarios spalvos

Spalvos:

- Karklio žalia
- Sviesiai ruda
- Alyvinė

- Juoda
- Marga

Stiliai:

- Puošnios apykaklės
- Placios prisūtos kišenės
- Įsiūto kišenės
- Pakeliamos apykaklės
- Peter Pan, club, cape, atraitytos apykaklės
- Pakeliami kapišonai

Medžiagos:

- Gyvi medvilnės popelinai
- Spalvuoti medvilnės popelinai
- Gelaming dirbt. šilko medžiagos
- Dirbt. šilko ir acetato audiniai
- Medvilnės gobelenai

Būsime matę tuos paltus kitur aukštesnėmis kainomis... dabai matote nepaprastai sumažintomis kainomis! Neproleiskite progos... panorėsite 2 paltų, pamatę jų aukštą kokybę. DY. DZIAI: juniory 5-15, panelų 8-16, moterų pusiniai 14½ iki 24½.

BASEMENT WOMEN'S SUIT & COAT DEPARTMENT...
THE MAY COMPANY, DOWNTOWN AND ALL BRANCHES

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

ACCOUNTS INSURED

TO \$10,000.00

4 1/2%

SUPERIOR SAVINGS

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MOKAME

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

4 1/2%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanaukas, Pres.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

Vytautas Raulinaitis — skulptorius, dailininkas ir artimas visuomenei žmogus

Korp. Neo-Lithuania Clevelande, suruošdama skulptoriaus Vytauto Raulinaičio darbų parodą, ėmėsi labai gražaus mosto: iškelti ne tik populiaraus menininko darbus ir parodyti juos visuomenei, bet kartu pagerbti žmogų, kurio talka vietos visuomeniniame gyvenime būdavo pridengta giliu humanišku kuklumu.

Vyt. Raulinaičio populiarumas buvo įrodytas virš 250 svečių atsilankymu į parodos atidarymą, sausakimšai užpildžius Čiurlionio Ansamblio patalpas. Jo humaniškieji ir visuomeniškieji būdo bruožai buvo iškelti Korp. Neo-Lithuania pirminko V. Stankevičiaus trumpame, bet nuoširdžiai parodos atidarymo žodyje.

A. Augustinavičienė, savo sklandžių ir pagaunančių žodžių įvedė į V. Raulinaičio, kaip menininko pasaulį, atskleidė jo žanro sąsają su jo būdo nuoširdumu ir jo asmenybės patrauklumu.

Kiekvienas dailininkas ar skulptorius į savo kūrinį, į savo meninį pašaukimą įveda savo "aš". Tačiau retas kuris jų yra kartu patrauklus savo kūryba ir savo asmenybe. Tad nenuostabu, kad šioji meno paroda virto ne vien tik meno švente, bet kartu nuoširdžiu menininko asmens pagerbimu, kurio jis tikrai yra užsitarnavęs.

V. Raulinaitis išstatė 26 bako ir aliejaus paveikslus, kurių jau pirmą atidarymo dieną 7 buvo išpirkti, ir 17 medžio ir magne-akmens skulptūrų.

Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinės "Vilniaus legendą" išpildo vaidilučių šokį. V. Pliodžinsko nuotrauka

Paroda tęsis visą savaitę — iki gegužės 19 d.

Nespėję dalyvauti atidaryme, parodos lankytojai gausiai atsilankė sekmadienį.

Teko patirti, kad daromi žygiai parodą nukelti į Chicago ir gal dar į Detroitą.

Parodos meninį įvertinimą ruošia dail. Ant. Vaikšnora ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių spaudai.

Birutiečių gegužinė

Visi kvieisti svečiai, ramovėnų valdyba, kursantės ir birutietės su šeimomis, visi vykstante į parengimą gegužės 19 d., į Villa Rūta prie Pymatuning ežero.

Renkamės tarp 1 ir 2 val. Bus programa. Važiuoti: kelias 6 iki Andover, paskui imti 85 iki Lake Rd. Čia sukiti į kairę. Už ¼ mylios — Villa Rūta.

• K. Kalendra su ponija, iš Toronto, lankydamiės Clevelande, aplankė Dirvos redakciją ir susipažino su Vilties spaustuvės darbais. Ponai Kalendrai yra judrūs Toronto tautinių organizacijų veikėjai.

• Rašytoja Karolė Pažėraitė - Kaseliūnienė, lydima inž. J. Abraičio ir ponios, lankėsi Dirvos redakcijoje, susipažino su vykstančiu

VIRŠUJE: šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos Clevelande jaunieji aktoriai, suvaidinę gegužės 11 d. V. Venclausko Vilniaus legendą. V. Pliodžinsko nuotrauka

darbu leidykloje ir atšviežino seną bendradarbiavimo pažintį Kaune su J. Čiuberkiu.

• Vysk. Valančiaus Lituanistinė mokykla, šeštadienį, gegužės mėn. 11 d., mokytojų gražiai paruošta programa, pagerbė mamytės — Motinos dienos progą.

Tenka paminėti originalią programos dalį, kurią paruošė III skyriaus mokytoja seselė Valerija. Vaizdelio pasėkoje mamytėsgalėjo pasivaikšinti skaniais saldainiais. Ta proga reikia pasidžiaugti seselės Valerijos didele meile savo skyriaus darbui ir rodoma pažanga ir pavyzdžiu jos vadovaujamų mokinių mokslo ir drausmės srityse.

• Stasys Astrauskas perėmė Baltic Delicatessen ir Baltic Trading House prekybą (6908 Superior Ave. ir 6905 Superior Ave., Dirvos namuose). B. Gražuliui pasitraukus iš tos bendrovės, St. Astrauskas toliau ėmėsi vadovauti sėkmingai prekybos įmonei, turinčiai tiek lietuvių, tiek ir kitų tautybių tarpe didelį pasitikėjimą.

Geros prekybos pasisėkimo laidu yra ne tik prekių gausumas, bet taip pat ir geras klientų aptarnavimas. St. Astrauskas tiek savo patirtim, tiek ir savo maloniu būdu, kaip tik ir užtikrina tolimesnį lietuviškos prekybos įmonės ateitį, jos pasisėkimą.

St. Astrauskas tikisi, kad ir malonūs klientai rodys vis augantį pasitikėjimą jo vado v a ujamai prekybos įmonei, kuri ir toliau stengsis lietuvišku svetingumu ir gera prekių kokybe bei jų įvairumu patarnauti visų klientu r e i k a l a v i m a m s, stengsis, kad abipusis pasi-

tikėjimas leis augti ir plėstis taip gražiai išbuvojusiam lietuviškos prekybos židiniui.

St. Astrauskui tenka palinkėti — ištvermės ir gero pasisėkimo.

VISI PAREMSIME JAUNIMO PASTANGAS

Kaip staigus ir trumpas lietus neįvilgo giliai žemės, taip ir gausus žodžiais raginimas mylėti tėvynę giliai širdyje neįsmeiga. Tačiau nuolat čiurlenanti srovė, nuolat stiprinama žodžiais ir veiksmais tėvynės meilė neišblės taip greit jaunam mūsų atžalyne. Nors akyse ir praradom tėvynę, tačiau atradom ją savo širdyse. Šiuo momentu mums reikia vieno, kad neišblėstų mūsų gimtosios žemės palikimo skausmas, o liktų visam laikui atvira žaizda, kol šis skausmas bus gyvas, tol jis išsaugos ir lietuvišką sąžinę, kuri pati diktuos, kada ir ką privalome atlikti, sako J. Girnius.

Todėl, įsūdami šventą pareigą išlaikyti mūsų tautos dvasinę kultūrą, šiame rengime antrąją tautinių šokių šventę Chicagoje. Clevelando jaunieji tautinių šokių šokėjai dideliu entuziazmu rengiasi šiai šventei, į

kurią kaip kregždutės-blezdinėlės suskris jaunimas iš visu miestų. Tada tikrai galėsime sakyti: "Nors toli už okeano, matau tave tėvynė mano".

Ši šventė reikalauja didelių išlaidų ir materialinės paramos. Todėl Clevelando tautinių šokių grupės, padedant L. B. I Apylinkei rengia viešą vakarą, kurio pelnas bus panaudotas vykimui šokėjams į šventę. Čia jaunimas kartu ir įrodys, jog jis dar gyvas Lietuvai, vyresnioji karta šį užsimojimą nuoširdžiai parems.

Vakaras įvyks birželio mėn. 8 d., šv. Jurgio parapijos salėje. Tik eikime kartu, nepalikite mus vienus!

(b)

• The Cleveland Freedom Council, Inc. yra naujas pavadinimas organizacijos, kuri iki šiol Cleveland Council for Information on Communism vardu veikė Clevelande, užsibrėžusi atremti komunistinių idėjų skverbimąsi šioje bendruomenėje.

Reikia tikėtis, kad nauja šios organizacijos vadovybė, su Robert T. Hexter — prezidentu, priešakyje suteiks daugiau progų patirti ne tik apie egzistenciją, bet ir veiklą užsibrėžtų tikslų siekiant.

NEPAMIRŠKITE ATNAUJINTI PRENUMERATĄ

• Bendram namų ruošos darbui reikalinga moteris. Reikalaujama patyrusios ir su rekomendacijomis. Atskiras kambarys su vonia. Nereikia skalbti. Geras atlyginimas. Tel. SK 1-7722. (57-59)

• Išnuomojamas didelis miegamasis kambarys 1 ar 2 vyrams. Atskiras įėjimas. Tel. RA 1-9707. (56, 57, 58)

6731 EDNA AVE.

Erdvus 1 šeimos, 8 kambarių, 2 garažai, naujas garso pečius. Skambinti sav. HE 1-8516 (57, 58, 59)

Naujosios parapijos rajone 2 šeimų, 5-5, priimtina kaina, akmenų tipo truktūra, erdvūs kambariai, rami gatvė, labai patogus susisiekimas. Skambinti IV 1-6744. (57, 58, 59)

J. P. MULL-MULIOLIS REALTOR

East Cleveland

Erdvus 1 šeimos namas, į pietus nuo Euclid gt., 4 mieg. II aukšte, užbaigtas ir sildomas II aukštas, geri kilimai. Prašo \$21,900. Apžiūrkite ir darykite pasiūlymą.

Šv. Jurgio parapijoje

3 miegamų, 1 šeimos gerame stovyje, kaina \$11,500.

2 šeimų 6-1

Netoli šv. Jurgio, 3 garažai, prašo \$13,000. Duokit pasiūlymą.

Investavimui

6 šeimų mūrinis, \$25,500. 3 šeimų garažai, \$10,000. 4 šeimų — \$10,800. 10 šeimų — 2 krautuvės, metinės pajamos \$7,600. Kaina \$42,500.

Lietuvis bendradarbis

Alg. Dailidė

13229 Superior Ave.

UL 1-6666

NUOTAikingai praleiskite vakarą ATsilankę!

OSCAR WILDE'S 3 VEIKSMŲ

KOMEDIJA

"SVARBU BŪTI RIMTU"

Vaidina Detroito Dramos mėgėjų Sambūris

GEGUŽĖS 18 D., ŠEŠTADIENI, 7:30 VAL. VAK.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS SALĖJE.

BUFETAS — GERA MUZIKA — ŠOKIAI.

Visus maloniai kviečia LFB Clevelando Sambūris

Echo Valley

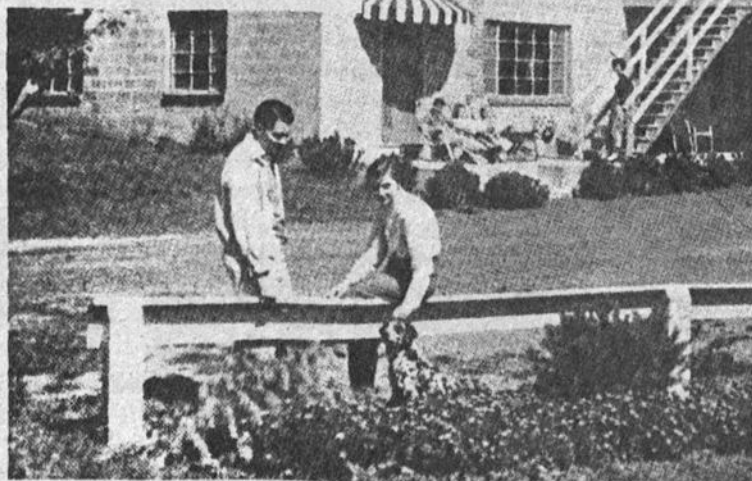
LIETUVIŠKA VASARVIETĖ ATIDARYTA ISTISUS METUS.

Lietuviai savininkai ELENA ir JULIUS GARMAI Visus maloniai kviečia atvykti iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY

ECHO LAKE, PA.

Telef.: AREacode: 717-424-1920.

DŽIAUGSMAS — POILSIS IR RAMYBĖ POCONO KALNUOSE.

Kur vakar dienos malonumai — tampa rytdienos maloniais prisiminimais...

Puikūs ir patogūs kambariai su televizija, radijo ir voniomis, arba atskiri nameliai.

Modernus baras, didelis maudymosi baseinas ir ežerelis. 20 akrų miško, visokiausias sportas vasarą ir žiemą. Šokiai ir geras lietuviškas maistas.

Nuolaidos: organizacijoms, stovykloms, suvažiavimams.

HELP WANTED MALE

DARBAS KAPINĖSE

Beadford Heights. Rimta pora, butas su baldais, alga.

Skambinti Cleveland, MO 3-8308.

APARTMENT FOR RENT

4024 E. 26 NEWBURGH Hgts. area, 4 Rooms down \$70.00, 4 Rooms up \$65.00 all utilities paid for except electric. Quiet, clean apt. Basement, yard. Telephone: BR 1-2900 — IM 7-7080. (68)

HOUSE FOR SALE

NEWBURGH HGTS., 4024 E. 26. By owner. (2) 4 Room suite. (2) 2 Room suite. Private Baths, gas furnace. Must sacrifice. \$15,400. Telephone: 883-9856 — after 6 P. M. IM 7-7080. (68)

BY OWNER. Northfield Ave.: 5-5. Large rooms, 3rd floor finished. New furnaces, tanks. Make offer. LI 1-3059

57, 58)

KAS IR KUR?

• Dail. Alfonso Dargio tapybos ir grafikos meno paroda atidaryta visam vasaros sezonui D. E. Kendall Art Galleries Main Street, Wellfleet an Cape Cod, Mas.

• Per LB Rochester, N. Y. apylinkę įmokėjo Lietuvos Fondo sąskaiton Apton-Apanavičius Albinas ir Aldona \$200.00. Po šimtą dolerių įnešė: Burkūnas Antanas ir Valerija, Blavesčiūnas Petras ir Elena, Baltušis Klemensas ir Sofija, Dr. Feldman Gerhard ir Nellie, Jankus Jurgis ir Kotryna, Karklys Juozas ir Elvyra, Kundrotienė Domicelė, Lelys Vladas ir Marcelė, Leonavičienė Juzė, Miškinytė Aldona, Malinauskas Pranas, Obalis Raimundas, Pranskūnaitė Ona, Saulys - Saulevičius Kazys, Sabalis Kazimieras ir Kotryna, Staškevičius Vytautas ir Adelė, Urmelaitė Marija, Valikonis Marcelė, Wentis Mykolas, Wissman Vincent ir Mary.

VELIONĖS J. STAŠKEVIČIENĖS ATMINČIAI

1963 m. balandžio 29 d., 76 Belveder Dr., Yonkers, N. Y. mirė JUZEFA STAŠKEVIČIENĖ, gimusi Kuliuose, Lietuvoje, 1878 m. spalio 31 d. Nuliūdime paliko dvi dukteris, du sūnus, vaikaitį ir žentą.

A. a. Juzefa Staškevičienė apie 50 metų su mažomis pertraukomis, mokytojavo įvairiose vidurinėse mokyklose Latvijoje, Rusijoje (pirmojo pasaulinio

LIETUVIŲ FONDO SUSIRINKIMAS

Šį šeštadienį, gegužės 18 d., 2 val. Chicagoje, Jaunimo centre, 5620 So. Claremont Ave., įvyksta pirmas metinis Lietuvos Fondo susirinkimas, kuriame bus aptarti LFondo ugdymo būdai, išrinkta nauja LFondo Taryba ir kiti organai. Registracija ir balsavimo kortelių išrašymas pradėsima jau 1 valandą. Nuo 1 iki 2 val. bus patikrinti organizacijų ir asmenų negalinčių susirinkime dalyvauti, įgaliojimai jų įgaliojiniams.

Vakare 8 val. ten pat rengiama LF vakarienė, kur šeimyniškai ir nuoširdžiai galima bus tęsti įvairias LF temas. Vakarienės pradžioje solistė Janina Šalnierė, palydima Genovaitės Aleksūnaitės Mitchell, padainuos keletą dainų. Pianistė, be to, paskambins Chopino nokturną, o Virginija Bobinaitė padeklamuos. Bilietus į vakarienę galima užsisakyti po \$5.00 Lietuvos Fondo adresu: 7243 So. Albany Ave., Chicago 29, Ill., tel. HEmlock 4-4076.

karo metu tremtyje), Lietuvoje ir vėl tremtyje Vinco Krėvės gimnazijoje Austrijoje, pradžioje kaip vicedirektorė, o vėliau direktorė. Ilgiausia velionė dėstė vokiečių kalbą Kauno "Aušros" mergaičių gimnazijoje.

Pagerbdami a. a. Juzefos Staškevičienės, kaip ilgametės pedagogės ir jaunomenės auklėtojos atmintį, būrelis velionės ir jos šeimos prietelių, vieton vainiko ant karsto, VASARIO 16 GIMNAZIJAI paaukojo 157 dolerius.

Pinigai su aukotoju sąrašą perduoti BALFO Centru.

Brangiam Dirvos bičiuliui ir rėmėjui, tautinės srovės veikėjui

ANTANUI ČESONIUI

netikėtai mirus, jo šeimai ir artimiesiems skausmo valandoje giliai užuojautą reiškia

Dirvos Redakcija

A + A

ANTANUI ČESONIUI

mirus, Poniai ČESONIENEI, netekusiai mylimo vyro, kolegai KESTUČIUI ir p. RIMUI su šeima, netekusiems brangaus Tėvelio, reiškiamo širdingiausia užuojautą

L. S. S. Baltimorės skyrius

Kol., koi. JANINĄ STAŠKEVIČIŪTĘ ir IRENĄ STAŠKEVIČIŪTĘ-MAŠIOTIENĘ, jų motinai JUZEFAI STAŠKEVIČIENEI mirus, liūdesio valandoje giliai užjaučia ir kartu liūdi

Korp! Neo-Lithuania N. Y.
ir
Filisterių Sąjunga N. Y.

Garbės Filisteriui gen. POVILUI PLECHAVIČIUI, jo mielai seseriai

MODESTAI PLECHAVIČIŪTEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia

Korp! Neo-Lithuania
Chicagoje

Gegužės 19 d. Chicagoje Jaunimo Centre įvyks M.N. Pr. Seserų remėjų seimas, kurį lietuvių visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti. Seimas bus pradėtas 10 val. pamaldomis Jezuitų koplyčioje, kurias atlaikys vysk. V. Brizgys. Nuotraukoje seselė M. Margarita iš Toronto, atvykusi į seimą, tarp remėjų. Sėdi iš kairės: S. Kisilienė, A. Prapuolenytė, seselė Margarita, remėjų apyg. pirm. M. Remienė ir O. Vencloviene.

Poetė Karolė Požeraitė (dešinėje), nesenai persikėlusią iš Kolumbijos į JAV, Balfo įstaigoje Brooklyne kalbasi su Nėle Mazalaite ir J. Grigienė.

Vyt. Maželio nuotrauka

PLB KULTŪRINĖ PREMIJA

Pirmoji Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kultūrinė premija skiriama 1963 metams pasibaigus. Žemiau skelbiamos PLB Kultūros Tarybos priimtose ir PLB Valdybos patvirtintos premijos taisyklės.

1. Laisvojo pasaulio lietuvių kultūriniam darbui skatinti ir remti Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba skiria metinę 2,000.00 dolerių premiją už literatūros, dailės ir muzikos kūrinius bei lituanistikos mokslo darbus.

2. Premijos gali būti skiriamos už spausdintus ir rankraštinius darbus. Nespausdintų darbų rankraščiai turi būti atsiųsti PLB Kultūros Tarybos Pirmininkui (dr. Jonui Puzinui, 1311 W. Wyoming Ave., Philadelphia 40, Pa.) ligi gruodžio 31 dienos. Premijuotinas dailės kūrinyms parenka-

mas tų metų apžvalginėje lietuvių dailininkų parodoje.

3. PLB Kultūros Taryba sudaro specialistų komisijas premijuotiniams darbams atrinkti ir jury komisiją dailės kūriniams apžvalginėje parodoje įvertinti. Komisijų nariais gali būti ir PLB Kultūros Tarybos nariai. Komisijos pačios išsirenka pirmininkus.

4. Komisijoms atrinkus atskirų sričių premijuotinus darbus, PLB Kultūros Taryba, posėdyje sprendžiamuoju balsu dalyvaujant ir komisijų pirmininkams ar juos pavaduojantiems komisijų nariams, nutaria, kurios srities darbui skiriama tų metų PLB premija.

5. Premija gali būti skiriama už literatūros ir muzikos kūrinius ar lituanistikos mokslo darbą, spausdintą po paskutiniosios PLB kultūrinės premijos, skirto atitinkamos srities darbui. Rankraščiai gali būti premijuoti, jei dar nebuvo svarstyti komisijų, skiriant paskutinįją PLB kultūrinę premiją už atitinkamos srities darbą.

6. Metinė PLB kultūrinė premija gali ir sekančiais metais atitekti tos pačios srities darbui.

7. Komisijose, taip pat galuti-

• Čiurlionienė Ona, praleidusi pusę metų saulėtoje Australijoje pas savo dukterį Aldoną ir sūnų Kostą, gegužės 19 d. išskrenda atgal į Clevelandą, kur gyvena kita duktė K. Martuvienė. Cininai, Vaitkai, Melbourne Didžiuliai, Liubina ir kiti gyvenantieji lietuviai, linki Čiurlionienei laimingai pasiekti Ameriką ir tenai pasidžiaugti sekančią iš eilės vasarą.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI

Br. Railos: Tamsiausia prieš Aušrą — \$5.00.

Br. Railos: Iš Paskendusio Pasaulio — \$5.00.

Rap. Skipitis — Neprikl. Lietuvą Statant — \$5.00.

F. Neveravičiaus — Blaškomos Liepsnos (2 tomai) po \$2.00.

M. Biržiška — Lietuvių Tautos Kelias II t. — \$3.00.

"Meškiukas Rudnosiukas" — Vytė Nemulėlis — \$2.00.

"Saulutė Debesėlius", L. Žitkevičius — \$2.00.

"Velykų Pasakos", N. Butkienė — \$1.00.

"Kas Gražiau", LSB Vilkiukų sk. leidinys — \$0.50.

niame PLB Kultūros Tarybos posėdyje, kuriame paskiriama metinė PLB kultūrinė premija, negali dalyvauti asmenys, kurių darbai svarstomi premijai gauti.

8. Jei taikant šias PLB kultūrinės premijos taisykles iškilų kokių neišskumų, juos sprendžia PLB Kultūros Taryba.

KUR GERIAUSIA PAILSETI PER ATOSTOGAS

GARSIAME CAPE COD — OSTERVILLE, MASS, KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO PRIVATAUS PLIAŽO, PUŠŲ PAVĖSYJE GRAZIOJE LIETUVIŠKOJE VASARVIETĖJE

JANSONŲ VILOJE "AUDRONĖ"

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

- Graži vila ir erdvūs kambariai.
- Privatus 2 akrų pušynas — parkas.
- Šiltos Golfstroto srovės atviros jūros poilsui ir žaidimams.
- Geras ir sveikas lietuviškas maistas ir malonus pataravimas.

ATIDAROMA NUO BIRŽELIO MĖN. 15 D. IKI RUGSĖJO 15 D.

Lietuviai savininkai Dr. Eduardas ir Marija Jansonai visus maloniai kviečia atvykti praleisti atostogas.

Iš anksto kreiptis:

E. JANSONAS, 15 Rosedale St., Boston 24, Mass.
Tel. (Area 617) 288-5999.

Po birželio 15 d. — AUDRONĖ-JANSONAS —
87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. (Area 617) 428-8425

KVIETIMAS VASAROS ATOSTOGOMS

Maloniai kviečiame atvykti į saulėtą CAPE COD ir šių metų atostogas praleisti geram poilsiui specialiai paruoštoje MESKOS viloje ir MEŠKIUKO vasarnamyje.

Medžių apsupta erdvi rami aplinka, dideli patogūs kambariai, geras sveikas maistas, malonus nešaltas Atlanto vanduo. Palangos švarumo paplūdimio smėlis, lietuviška dviasia ir gera nuotaika, vaikų priežiūra...

Vasarvietė atidaroma birželio 15. Kas vasaros nuo birželio 15 iki birželio 30 ir nuo rugsėjo 1 iki sezono pabaigos, gaus 15% nuolaidą. Labai prašome užsisakyti kiek galima iš anksto.

Iki birželio 15 kreiptis: S. M. Lušys, 88-01 104th St., Richmond Hill 18, N. Y. Tel. VI 9-1193.

Po birželio 15: Vila MEŠKA, 42 Beach St., Monument Beach, Cape Cod, Mass. Tel. 759-3251 (Area Code Nr. 617).

Lietuvių Fondo vėjus komitetas New Haven, Conn. Sėdi iš kairės: LB apyl. pirm. Antanas Gruzdis, Moterų Sąjungos pirm. Marytė Jakubaitė, komiteto pirm. šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. Juozas Matutis, Moterų Klubo vicepirm. Gražina Rannitienė. Stovi: ALT pirm. Jonas Mačys, SLA jaunųjų kuopos pirm. Vytautas Sušinškas, LRKSA pirm. Jonas Šaulys ir SLA pirm. Zenonas Merkevičius, P. Jasiukonio nuotrauka